poeztowa Opłata uiszczona ryczaltem

N= 128

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 118 (1132) | Łódź, Czwartek 2 Czerwca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז דאנערשטאג ב׳ סיון תרפ״ז. | Nr. 118 1132

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

אויסערארדענטליכע סיים-סעסיע

וועט זיך אנהויבען דעם 20-טען יוני.

ווארשא, 1. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). היינט, 5 א זייגער נאכם, האט דער פרעמיער מארשאל פילסודסקי אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן סיים מארשאלעק ראטאי וועגען דער פארשטעהענדער אויסערארדענטליכער סעסיע פון סיים.

נאך דער קאנפערענץ האט דער סיים מארשאלעק אויפגענומען די פערטרעטער פון דער פרעסע, פאר וועלכע ער האט ערקלערט פאלגענדעס: לכתחלה האט די רעגירונג געהאט בדעה צונויפצורופען די סיים-סעסיע אויף דעם 16 טען יוני. אזוי ווי אבער דער טערמין פאלט אויס אין די חנאות-טעג, וועט די סעסיע זיך אנהויבען דעם 20 יוני. היות, ווי דער פרעמיער האט נישט גערעדט וועגען א באזונדערען טערמין פון צונויפרופען די סעסיע און פון עפענען דעם סיים, דארף מען פערשטעהן, אז ד. 20. יוני וועט פארקומען די ערשטע זיצונג פון סיים.

דער פרעמיער און דער סיים מארשאלעק האבען דאן ארומגערעדט דאס פראגראם פון דער פארשטעהענדער ארבייט. מארש. ראטאי האט רעפערירט די פלענער פון די סיים-קלובען און דער פרעמיער האט ערקלערט, אז ס׳איז מעגליך, די רעגירונג זאל אויך ארייגטראגען איהרע פארשלאגען, ס׳איז מעגליך, די רעגירונג זאל אויך ארייגטראגען איהרע פארשלאגען, ס׳איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער פרעמיער און דער מארשאלעק וועלען נאך אפהאלטען א קאנפערענץ וועגען דער טאגעס ארדנונג פון דער פארשטעהענדער סיים סעסיע.

אזוי ווי ס׳איז איצט דער 1-טער, זענען זיך אין סיים צונויפגעקומען פיל דעפוטאטען און עס קומען פאר בעראטונגען פון די קלובען. עס האבען שוין אפגעהאלטען בעראטונגען די קלובען פון „פיאסט“ און נ.פ.ר. דער לעצטער קלוב האט בעשלאסען צו אונטערשטיצען דעם פארשלאג, אז דער סיים זאל זיך קאנען פונאנדערלאזען לויט אנ׳אייגענעם בעשלוס, בתנאי אבער, אז דער בעשלוס זאל פאקטיש דורכגעפיהרט ווערען. די נ.פ.ר. וועלען ארייינטראגען פארשלאגען וועגען קאמף נעגען יקרות, ארבייטסלאזיגקייט א.א.וו.

לינדבערג פליהט, לינדבערג פארט.

לאנדאן, 1. (אטע) לינדבערג פערלאזט היינט אין אוונט לאנדאן און וועט אוועקפליהען קיין פאריז. פון דארט וועט ער שבת פליהען קיין שערבורג, פון וואנען ער וועט מיט אן אמעריקאנער קריגס-שיף אפשווימען קיין אמעריקא.

ווען לינדבערג זאל אננעהמען די איינלאדונג פון די האלענדישע לופט-פליהער, וואלט ער דאן אפגעפאהרען קיין ראטערדאם און פון דארט ערשט געפאהרען קיין אמעריקא.

לינדבערג דארף שוין צו זיין דעם 13. יוני אין וואשינגטאן, ווייל דארטען דארף ער אויפגענומען ווערען פון פרעזידענט קולידזש, וועלכער פאהרט אפ דעם 14. ד. ח. אויף זומער-אפרוה.

דער גערער רבי פאהרט קיין ארץ-ישראל.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) זונטאג פאהרט אפ אויף 3 וואכען קיין ארץ ישראל דער גער׳ער רבי צוזאמען מיט זיין פרוי און זיין איידעם.

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony
Powietrznej Państwa

שוידערליכער מארד און זעלבסטמארד אין טאמאשאוו.

לאדזער יודישער יונגערמאן דערשיסט זיין געליבטע און זיך אליין. דערפאר, ווייל ער האט נישט געפונען קיין געגענזייטיגקייט אין דער ליבע.

טאמאשאוו, 1 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט, מיטוואך, אין דערפריה איז די שטאט טאמאשאוו אויפגעציטערט געווארען פון א שרעקליכער טראגעדיע, וועלכע האט געקאסט דאס לעבען פון 2 יונגע מענשען.

ביים בעקאנטען אין שטאט דענטיסט ראטענבערג האט זייט א לענגערער צייט געארבייט דער טעכניקער יצחק ענגעל, 19 י. א., וועלכער שטאמט פון לאדז.

ענגעל האט זיך געהאט פערליבט אין ראטענבערג׳ס א דאמטירטער טאכטער בראני-לאווא גארמאן, 18 יאהר אלט, אבער זי האט ענגעל׳ן נישט גע ליבט. צווישען דעם פערליבטען יונגענמאן און דעם מיידעל פלעגען לעצטענס אפט פארקומען געשפרעכען, וועלכע האבען זיך שטענדיג געענדיגט מיט א קריגעריי.

היינט, מיטוואך, האט יצחק ענגעל ווידער פערפיהרט א געשפרעך מיט דעם מיידעל און ווען זי האט איהם איין מאל פאר אלע מאל געזאגט, ער זאל זיך אויפהערען איינרעדען וועגען איהר ליבע, — האט ענגעל ארויסגעכאפט א רעוואלווער און צוויי מאל אויסגעשאסען אין דעם מיידעל. די קוילען האבען איהר געטראפען אין הארץ און זי איז געפאלען, בעגיסענדיג זיך מיט בלוט.

דאן האט ענגעל זיך איינגעשאסען אין קאפ א קויל און געפאלען טויט אויפ׳ן ארט.

אין שטוב איז ענטשטאנען א טומעל. ה׳ ראטענבערג האט געמאכט א געוואלד און ס׳זענען זיך צונויפגעלאפען מענשען.

מחמת ס׳האט זיך געדוכט, אז דאס ערמארדעטע מיידעל וויזט נאך גרויס סמנים פון לעבען, האט מען טעלעפאניש גערופען פון לאדז דעם ד״ר קאנטאר, וועלכער איז תכף אנגעקומען אין אנ׳אויטאמאביל. ד״ר קאנטאר האט שוין אבער געטראפען דאס מיידעל טויט.

דער מערדער און זעלבסטמערדער יצחק ענגעל האט איבערגעלאזט א בריף אין וועלכען ער שרייבט:

„איך ליב מיט׳ן גאנצען פייער פון מיין נשמה. איך געפין נישט קיין געגענזייטיגקייט און דעריבער מאך איך א סוף צו מיין און איהר לעבען. אפשר וועל איך זי טרעפען אויף יענער וועלט. אלע מיינע פריינד און קרובים — זייט מיר מוחל!“

ה-ג.

גרויסע ציקליסטען-געיעגען פון „מכבי“.

דריי פריזען פון „נייעם פאלקסבלאט“ פאר א לויף פון יודישע ציקליסטען.

(—) די ציקליסטען-סעקציע ביים יודישען טורן- און ספארט-פעראיין „מכבי“ (פעראייניגט „בר-כוכבא“ מיט הכח") ארדענט איין דעם 12. יוני די ערשטע ספארט-אימפרעזע אין גרויסען פערנעהם.

דאס ערשטע מאל ארדענט איין א יודישער ספארט-פעראיין א ספארט-אונטערנעהמונג, צו וועלכער עס זענען פערבעטען געווארען כמעט אלע טורן-פעראיינען אין לאדז. עס ווערט איינגעארדענט גרויסע ראווער-געיעגען אויפ׳ן שאסע כאיני—זשגאוו—רוגוא.

דער פראגראם איז זעהר אנ׳אינטערעסאנטער און צווישען אנדערען ארדענט איין די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ א לויף ספעציעל פאר יודישע פאהרער. פאר די ערשטע דריי זיגער גרייט צו די רעדאקציע דריי פריזען.

פרטים וועלען מיר נאך ברענגען.

אחרי מחלה כבדה ומכושכה גוע ויאסף אל עמיו בעלי אהובי, אבינו, אבי-זקני, חותננו, גיסנו ודודנו

נ. ע.

יעקב נתן נתן ז״ל ב״ר רוסאק

בשנת החמשים ושמונה לימי חייו.

ההלוי׳ תהי׳ היום, ביום ה׳, ב׳ סיון תרפ״ז, בשעה 2 אחה״צ מבית האבל, קילינסקי 15, המוריעים בצער עמוק

משפחתו המתאבלת.

889

היינט, דאנערשטאג, דעם 2 יוני ד. י. 12 א זייגער מיטאג צו דער ערשטער יאהרצייט פון מיין אונפערגעסליכע פרוי

בלומע שארפשטיין ז״ל

קומט פאר די ענטהילונג פון דער מצבה, צו וועלכער אלע קרובים און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען.

די פאמיליע.

887

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און הארן - קראנקהייטען,
נעמט אן פון 1 ביז 2
און פון 4 ביז 7 אווענד.

Dr. med.
L. Pikielny
ספעציאל-ארצט פאר
נירען, בלאזען און
הארן - קראנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעמט אן פון 4—7 אוו.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען,
מענער-שוועכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט,
עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6—9 אוונד.

ביורא און מאגאזינען
פונ׳ם האנדעלס-הויז
888
B-cia MAZUR i S-ka
איז פון 1-טען יוני ד. י. איבערגעטראגען געווארען פון שענקעוויטש 29 אויף
פאלודניאווא 46, טעל. 2-33.

די ביליגסטע קוועלע
פון פערפומען, זייפען, פודער, געזיכטס-קרעמען,
פערשידענע צאהן-פאסטעס און די בעסטע אויסלענדישע
פירמען איז צו בעקומען נור ביי דער האנדלונג-פירמע
S.Buchwajc, Łódź
Piotrkowska 22, tel. 31-43.

קאנאדע אפגעשטעלט די אימיגראציע.

אמעריקאנער פעטיציע צו דער רומענישער קעניגין.

אויך קאנאדע פערמאכט.

ניו-יאָרק, 1 (ספּ. טעל.) פון מאָנטרעאָל איז מען מודיע, אַז די קאַנאַדער רעגירונג האָט בעשלאָסען אָפּצושטעלען די אימיגראַציע אין לאַנד אַריין.

וואַשינגטאָן, (יט"א) די נייע אימיגראַציע בעגרענצונגען פאַר קאַנאַדע און די קאָנפערענץ וואָס ווערט איצט אָפּגעהאַלטען אין וואַשינגטאָן צווישען די פאָרשטעהער פון קאַנאַדער און אַמעריקאַנער רעגירונגען בנוגע די דאָזיגע בעגרענצונגען, האָבען אַרויסגערופען אַ דירעקטען אינטערעס פון פרעזידענט קולידזש

שטאַטס-סעקרעטאַר פון אינערן קעלאָג און שטאַטס-סעקרעטאַר פאַר אַרבייטס ענינים דייוויס, וועלכע פיהרען די בעראַטונג מיט די פאָרשטעהער פון קאַנאַדער רעגירונג האָבען ערקלערט קולידזש'ן, דאָס זיי זענען זיכער, אַז די קאָנפערענץ וועט זיך ענדיגען צופרידענשטעלענד פאַר ביידע לענדער.

צוויי יודען געוועהלט אלס דעפּוטאטען אין פארלאמענט אין קוויבעק.

מאָנטרעאָל, (י. ט. א.) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איז דער יודישער דעפּוטאַט פון דער קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי לואי פיטש אַרויס צו די וואַהלען אין לאַנד-פּאַרלאַמענט פון קוויבעק מיט'ן לאָזונג פון שאַפען בעזונדערע יודישע שולען, וואָס זאָלען אויסגעהאַלטען ווערען אויפ'ן חשבון פון רעגירונג. לואי פיטש איז בעת די וואַהלען דורכגעפאַלען. עס זענען געוועהלט געוואָרען צוויי יודען פעטער בערקאָוויטש און יוסף קאָהען אויף דער ליסטע פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי. די ליבעראַלען האָבען בכלל אָפּגעהאַלטען אַ גרויסען זיג בעת די לעצטע וואַהלען אין קוויבעק, זיי האָבען בעקומען 76 מאַנדאַטען אויף דער אַלגעמיינער צאָהל 86 מאַנדאַטען.

די בעציהונג צו די מינדערהייטען אין רומעניען.

בוקאַרעשט, 1 (יט"א טעלעגראַפיש) „אַרוועראָל" איז מודיע, אַז דורך דער פערמיטלונג פון רומענישען אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן איז איבערגעגעבען געוואָרען אַ פּעטיציע צו דער רומענישער קעניגין מאַריאַ. די פּעטיציע איז אונטערגעשריבען דורך 30 טויזענד אַמעריקאַנער, און עס ווערט אין איהר געזאָגט: „די אונטערגעצייכענטע נוצען אויס די געלעגענהייט צו ווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון אייער מאַיעסטעט אויף דער לאַגע פון די מינדערהייטען אין רומעניען, אויף דער נישט-פריינדליכער בעציהונג צו די קאַטאָליקען, פּראָטעסטאַנטען, יודען און באַפּטיסטען" (די רומענער זענען פּראַוואָסלאַווגע, די רעד.)

די פּעטיציע איז לכתחילה געווען אונטערגעשריבען דורך 60 טויזענד אַמעריקאַנער בירגער און האָט געזאָלט איבערגעגעבען ווערען דער קעניגין בעת איהר בעזוך אין אַמעריקאַ, די פּעטיציע איז אָבער דעמאָלט נישט איבערגעגעבען געוואָרען און אין משך פון דער צייט זענען צוגעקומען נאָך 30 טויזענד אונטערשריפטען.

צי וועט מען אננעהמען דעם לאטיינישען אלף-בית פאר העברעאיש?

ירושלים, (י. ט. א.) ה' בן אבי'ס דרייסטער שריט אַרויסצוגעבען אַ העבּרעאיש בוך מיט לאַטיינישע אותיות, האָט נישט געפונען קיין סימפּאַטיע אין לאַנד. די שריפטשטעלער געזעלשאַפט-ליכע טוערס און צייטונגען האָבען בעשלאָסען צו פערשווייגען דעם גאַנצען ענין און אַזוי אַרום איהם צו „טויטען". דאָך האָבען זיך צופלאַקערט היציגע וכוחים אַרום דעם ענין אויף דעם שריפטשטעלער צוזאַמענפאָהר, וועלכער איז נישט לאַנג פאָרגעקומען אין תל-אביב.

מיסיסיפי קומט צו זיך.

לאָנדאָן, 1 (פּאַט) לויט ווי עס מעלדען אַמעריקאַנער בלעטער פון די שטחים, וואָס זענען אַרומגענומען געוואָרען דורך דער פערפלייצונג, האָט זיך דאָס אויסגיסען פון מיסיסיפי אָפּגעשטעלט.

אין דעם גרעסטען טייל איז דאָס וואַסער געפאַלען אויף 2 מעטער.

אויף דעם טייך מיסיסיפי גופא איז דאָס וואַסער נידעריגער געוואָרען אויף 23 גראַד.

מיטגעפיהלע פאר נחמן מייזעל.

וואַרשא, 1 (יט"א) אויפ'ן אַדרעס פון די „ליטעראַרישע בלעטער" קומען אָן זעהר פיל אָנפראַגען און מיטגעפיהל-דעפּעשען פאַר'ן רעדאַקטאָר נחמן מייזעל. די דעפּעשען שטעהען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם זעלבסטמאָרד-פּרוב פון שריפטשטעלער האָראָנטשיק, וואָס די גאַנצע געשיכטע איז אין אַמעריקא אויסגעפּיישט געוואָרען אַלס אַנפאַל אויפ'ן רעד. מייזעל.

לאצקי-בערטאלדי ליי-טער פון יודישען טעאטער אין ריגע.

ריגע, 1 (יט"א, טעלעגראַפיש) די דירעקציע פון יודישען מלוכה'שען קאַמער-טעאַטער אין ריגע האָט בעשלאָסען איינצולאַדען דעם בעקאַנטען פּובליציסט און געזעלשאַפטליכען טוער לאַצקי-בערטאָלדי'ן אַלס ליטעראַרישען לייטער פון טעאַטער.

די א"י-אפערע אין נא-הענטסטען סעזאן.

ירושלים, (י. ט. א.) נאָך אַ פיר-יעהריגער עקזיסטענץ האָט דאָס אָפּערן-טעאַטער אין ארץ-ישראל אָפּגעשטעלט זיינע פאָרשטעלונגען אויף אַ געוויסער צייט.

דער גרינדער און הויפּט-דירעקטאָר פון העברעאישען אָפּערן-טעאַטער ה' גאָלינקין איז אַרויסגעפאָהרען קיין אַמעריקא, כדי דאָרט צו שאַפען די נויטיגע פאָנדען, וואָס זאָלען זיכערען די נאָרמאַלע ענטוויקלונג פון אָפּערן-טעאַטער

ענגלאנד — סאוויעט-רוסלאנד.

פערסאָנאַל פון סאָוויעטישער דעלעגאַציע פערלאָזט לאָנדאָן. — אויפרוף פון דער רוסישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

לאָנדאָן, 1 (פּאַט) דער פּערסאָנאַל פון דער סאָוויעטישער דעלעגאַציע אין לאָנדאָן פאָהרט דאָנערשטאָג אין אָווענד אַרויס פון לאָנדאָן אין צוויי ספּעציעלע צוגען.

דער שאַרזשע-ד'אַפער, ראָזענהאָלץ פערלאָזט לאָנדאָן פרייטאָג אין דער פריה.

מאָסקווא, 1 (פּאַט) די רוסישע קאָמוניסטישע פּאַרטיי האָט פערעפענטליכט אַן אויפרוף, אין וועלכען זי שטעלט פעסט, אַז דאָס איבערייסען די ענגליש סאָוויעטישע בעציהונגען דאַרף אויסגעטייטשט ווערען אַלס אַ שריט, וואָס פיהרט צו מלחמה, דערביי פעררופט זיך דער אויפרוף אויף די רעדע פון לאָיד דזשאָרדזש'ן אין ענגלישען פּאַרלאַמענט. ס'קאָן זיין — ווערט אין אויפרוף געזאָגט — אַז סאָוויעט-רוסלאַנד וועט געצוואונגען זיין צו פיהרען מלחמה, אין דעריבער מוזען אַלע קאָמוניסטען און אַרבייטער ווענדען זייער אויפמערקזאַמקייט אויף דער פראַגע פון מלוכה פערטיידיגונג.

דער יודישער קווארטאל אין ניו-יארק אויפגערודערט פון שרעקליכען מארד פון א יודיש מיידעלע.

ניו-יאָרק (יט"אַ) דער גאַנצער יודישער קוואַרטאַל אין בראָנקס איז אויפגעציטערט פון דעם שרעקליכען מאָרד פון דער 12 יעהריגער יודישע מיידעלע יעטע אבראַמאָוויטש.

דאָס מיידעלע האָט מען ענטדעקט אַרום 10 אַ זייגער נישט ווייט פון הויז וואו זי האָט געוואוינט. די פּאָליציי האָט אויסגעפרעגט די מוטער פון קינד שרה אַבראַמאָוויטש, די מוטער האָט דערצעהלט, אַז אַרום 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג האָט זי איהר טאָכטער געגעבען 10 סענט צו געהן קויפען צאָהן פּאַסטע און דאָס איז געווען צום לעצטען מאָל וואָס זי האָט געזעהען איהר קינד ביז מען האָט זי געפונען שפּעטער אין שפּיטאָל צו דערקענען דעם קערפּער פון איהר טאָכטער. די פּאָליציי האָט נאָכגעזוכט אַלע טריטער, וואו דאָס מיידעלע מיט איהר מוטער האָבען געקאָנט זיין שבת פאַר נאַכט. זיי האָבען אויסגעפונען אַ קינאָ-טעאַטער אין דער געגענד, וואו דער דירעקטאָר האָט דערצעהלט, אַז ער געדענקט דאָס אַרום 5 אַ זייגער פערנאַכט איז אַריינגעקומען אַ מאַן מיט אַ רויטען סוועטער און געפיהרט אַ מיידעלע פון אַ יאָהר 12. לויט דער אונטערזוכונג פון אַ דאָקטאָר איז דאָס מיידעלע געשענדעט און געפּייניגט געוואָרען פאַר'ן מאָרד.

וועגען נייע עפענטליכע ארבייטען אין ארץ-ישראל.

ירושלים, (יט"א) דער יודישער אַרבייטער-פיהרער אין ארץ-ישראל ה' בן-צבי האָט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן הויפּט-סעקרעטאַר פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג און פערטרעטער פון נציב העליון קאָלאָנעל סיימס וועגען דער אַרבייטסלאָזיגקייט אין לאַנד.

אין משך פון געשפּרעך זענען בעהאַנדעלט געוואָרען פערשידענע פּלענער פון עפענטליכע אַרבייטען צוו. אַנ. קומען אין בעטראַכט די אַמעליאָראַציע-אַרבייטען ביי קישון, שאָסיי-אַרבייטען פון הדר-הכרמל ביז הר-הכרמל. אויך אין יפו וועלען אין קורצען אָנגעהויבען ווערען עפענטליכע אַרבייטען.

עס ווערט געזוכט אַ טיכטיגער יונגערמאַן, וואָס קען לעזען און שרייבען

אלס וואזשני

פאַר אַ גרעסערער געזעלשאַפטליכער אינסטיטוציע.

אָפערטען אונטער „H" אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג. 890

1-טע אָרטאָדאָקסישע 7-קלאַס. מיטעלשולע

„בית-יעקב"

צעגעלניאַנאַ № 24.

צום שול-יאָהר 1927/8 עפענען מיר אין צענטרום שטאָט אַ אַבטיילונג פון אונזער שולע מיט אַ 7-טען אָרדושאַל לויט'ן פּראָגראַם פון די IV קלאַס גימנאַזיע.

שכר-לימוד אין די 1-טע 4 קלאַסען זענען 30 און 45 זל. אַ קוואַרטאַל.

איינשרייבונגען קומען פאָר נור ביז'ן 1. סעפּטעמבער אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שולע טעגליך פון 9—12 און פון 4—7 אָהענד.

ביי דער שולע עקזיסטירט אַ פרעבעל-אַבטיילונג פאַר קינדער פון 4—7 יאָהר.

עס ווערען אויך געעפענט בוכהאַלטעריע- און האַנדעלס-קורסען, ווי אויך „בית-יעקב" קורסען פאַר דערוואַקסענע.

781 די לייטונג.

אַרדערט איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פּראָדוצירט מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שטאָקאָוועס און געבעטעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעיעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מויל-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קונסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 און פון 3—7 אַ זייגער אָווענד. ביליגע פּרייזען. 1481

געלעגענהייטליך צו פערקויפען

30 שול-בענק

צו 2 זיצען. אויך נעהם איך אָן זעמטליכע בעשטעלונגען פאַר שול איינריכטונגען.

698 זאַכאָדניאַ 64, שיפמאַן עס קאָמפּ.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניאַ טעל. 49-66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשעקעס, גומען, דושענטען, צאָהן-פיסטולען

א.ז.ה.ר. נעהמט אָן פון 4½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

אכטונג ה"ה פריזיערס!!!

צום בעפאָרשטעהענדען שבועות איז מיין פּערפומעריע-געשעפט פערזעהען מיט אַ רייכען אויסוואָהל פון די בעסטע קעלנישע און בלומען-וואַסערן. ווי אויך אַלערליי פריזיער-צובעהערע צו די ביליגסטע קאָנקורענץ-פּרייזען.

J. Drukier מיט אַכטונג

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

פערקויפט נישט אייערע דיוואַנעס

44 מעבעל 44

פּעלצען, נייַ-מאַשינען סאַמאָוואַרען א. אַז. וו. בעסער איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די פירמע

44 Ch. ŁAZNIK 44

גדאַנסקאַ (דלוגאַ)

בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאַגער פערשידענע

מעבעל, שיין, גוט און ביליג!

אין גאַנץ פּוילען און אויך שוין אין אויסלאַנד רעדט מען נאָר פון דער בעקוועמליכקייט און גוטסקייט פון די בעוואוסטע זומער לאַטשען

LEKKOCHÓD

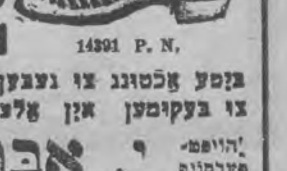

14391 P. N.

בעטט אַכטונג צו געבען אויפ'ן פּאַטענט-שטעמפּעל. צו בעקומען אין אַלע בעסערע שוך-געשעפטען.

י. אבראמאוויטש, הויפּט-פערקויף

לאָדז, פּאַדזשעטשנאַ 15.

„נײער פאלקסבלאט"

לאדז.
2. יוני. 1927

פאליטיק

און דער ענגליש-רוסישער קאנפליקט.

צום ווייטלסטן מאל דארף מען עס דא באווייזן, אז רוסלאנד וועט נאך פיל-פיל יאהרען זיין דער נאטירליכער אפזאץ-מארק און אפנעמער פון דער פוילישער פראדוקציע. ס'איז דאך א פאקט, אז די ווירטשאפטליכע אנטוויקלונג פון קאנגרעס פוילען און דער בארך געהויבענער וואוילשטאנד פון אונזערע אינדוסטרי-צענטרען, וואס פון זייערע שיריים ציהען מיר די יניקה נאך עד היום,—אז דאס אלץ האבען מיר צו פערדאנקען אט דעם דאזיגען אפזאץ-מארק. דער גאנצער היינטיגער דור פון אונזערע סוחרים און פאבריקאנטען איז דאך או סגעצייכענט באקאנט מיט די באדערפענישען און געשמאק פון דעם רוסישען קאנסומענט; ס'פעהלען נאר די געהעריגע פאליטישע באדינגונגען, וועלכע זאלען ערמעגליכען ת כף אנצוקניפען האנדעלס-באציהונגען מיט אונזער מזרח דיגען שכן. אמת, דער רוסישער קאנסומענט איז צוליב די סאוויעטישע עקספערימענטען שטארק פעראָרימט געווארען, אבער זיין קאנסומקראפט איז נאך אלץ גענוג גרויס; ס'איז נויטיג נאר א גוטער ווילען מצד פוילען, כדי אויסצונוצען די דאזיגע מעגליכקייטען.

ליידער האט מען ביי אונז פארזען די דאזיגע מעגליכקייטען און געלאזט דאס לאנד אפפליסען מיט בלוט אין קאמף מיט'ן פערמאנענטען קריזיס צוליב עפעס א אילוזארישען געשפענסט...

איצט האט די געשאפענע פאליטישע סיטואציע אין איירא͏פא, נאכ'ן איבעררייס פון די ענגליש-סאוויעטישע האנדעלס באציהונגען, ווידער אמאל ארויס געדריקט פאר פוילען די מעגליכקייט פון אנ'אויסערגעווהנליכער ווירטשאפטליכער אויפלעבונג, אויב נאר די מאסגעבענדע פאקטארען אין פוילען וועלען פערשטעהען אויסצונוצען דעם דאזיגען וויכטיגען מאמענט.

אג'ענגלישע נעשעהעניש. בעת דעם גרויסען קוילען שטרייק אין ענגלאנד, האט פוילען באוויזען אויסצונוצען, כדי צו מילדערען און אפצושוואכען דעם גרויסען קריזיס אין לאנד. ווער ווייסט, ווי וואלט איצט אויסגעזעהען די ווירטשאפטליכע לאגע פון פוילען, ווען נישט דער גרויסער קוילען-עקספארט קיין ענגלאנד, וועלכער האט געגעבען די מעגליכקייט צו סאנירען דעם זלאטי און אויפצוהאלטען אונזער אקטיווען האנדעלס-בילאנס. איצט האט זיך שוין די גוטע ווירקונג פון דער „צופעליגער געשעהעניש" געענדיגט און ס'איז דא א סכנה, אז „די הונגער-יאהרען וועלען זיך אויפעסען די רעזולטאטען פון די פריהערדיגע זאטע יאהרען". די לאגע האט זיך באדייטענד פערערגערט: דער קריזיס דריקט אויפ'ן לאנד נאך מעהר, ווי פריהער, אונזער האנדעלס-בילאנס האט שוין צו פערצייכענען א דעפיציט פאר איין חודש אפריל אויף א באדייטענדער ציפער פון 20 מיליאן זלאטים און וואס וועט זיין ווייטער — איין גאט ווייסט.

ס'איז דעריבער די העכסטע צייט, אז מ'זאל ביי אונז אויפהערען צו רעדען וועגען „סאנאציע" און עפעס אנהויבען טאן ממשות'דיגעס, בכדי צו ראטעווען דאס לאנד פון אן'אומפערמיידליכען חורבן. פאר פוילען עפענען זיך איצט גרויסע פערספעקטיווען און ס'איז דער דרינגענדסטער געבאט פונ'ם איצטיגען מאמענט — וואס גיכער אויסצונוצען די מעגליכקייטען און ת'כף שליסען א האנדעלס טראקטאט מיט רוסלאנד.

צי וועלען דאס אבער ווירקליך פערשטעהען אונזערע מאסגעבענדע פאקטארען? — אט דאס איז די פראגע, אויף וועלכער ס'קוקט איצט אויס אנ'ענטפער דאס גאנצע לאנד.

ה. לעווין.

יודישע סענסאציעס אין ווין.

די ראטשילד'ס געפינען אנ'אוצר. — יודישע שמד-טראגעדיע.

(א בריף פון וויען).

דאס גליק פון אנ'אמעריקאנער יודישען קונסט-זאמלער האט אנגעמאכט א געטומעל אין גאנץ ווין. אנ'אמעריקאנער יוד האט נעקויפט אין עסטרייך א בילד פאר עטליכע טויזענד דאלאר. דאס בילד האט אויסגעוויזען צו זיין א קאפיע פון אנ'אלטען מייסטערמאלער, אבער אנ'אנאנים, אן א נאמען, און דער עסטרייכישער באזיצער האט געהאלטען, אז ער האט דעם אמעריקאנער אפגענארט איבערן קאפ.

דער אמעריקאנער האט אבער געהאט א גוט אויג. ער האט זיך גאר נישט גענומען צום הארץ די שטיפעריי פון איינצעלנע ווינער קונסט קענער און ער האט אלץ אנגעוועגדעט, אז דאס בילד זאל נאר א'זוי גיך ווי מעגליך ארויס פון עסטרייך קיין אמעריקא. דארט האט מען דאס בילד געפוצט און גערייניגט און די גרעסטע קונסט-אויטאריטעטען האבען דערזעהן, אז עס איז נישט קיין קאפיע, נאר אנ'אריגינאל און נאך וואס פאר אנ'אריגינאל! טאקע א ראפאעל, אנ'עכטער אריגינאל-בילד פון וועלט-בערימטען איטאליענישען רענעסאנס-ראפאעל, וואמענס בילדער עס צאלען זיך היינט אין די שווערע הונדערט טויזענדער דאלאר. און פאקטיש האבען אינטערנאציאנאלע קונסט-האנדלער אפגעשאצט דאס בילד אויף א פערטעל מיליאן דאלאר.

ווען די דאזיגע געשיכטע איז אריבערגעקומען פון אמעריקא קיין עסטרייך איז אויסגעבראכען א געוואלד אין גאנצען לאנד, בפרט אין דער הויפטשטאט ווין. סטייטש א גליק פון אנ'אמעריקאנער! בעמט אוועק פון עסטרייך אזא טייערען אינטערנאציאנאלען קונסט-אוצר און עסטרייך האט גאר נישט געוואוסט וואס עס באזיצט. צווייטענס – און דאס איז דער עיקר – נארט אפ דער אמעריקאנער דעם קולטורלאזען עסטרייכער און שטופט איהם אריין עטליכע הונדערט מיליאן פאפירענע קראנען פאר אנ'עכטען ראפאעל! און ער, דער אמעריקאנער יוד, כאפט א פערדינסט פון נישט מער און נישט ווענינער ווי א פערטעל מיליאן דאלאר!

עס האט זיך געטון אין גאנץ ווין אויף טיש און אויף בענק. אומעטום האט מען גערעדט מיט קנאה איבערן דאזיגען אמעריקאנער קונסט הענדלער און אין די אלטע ווינער הייזער האט מען אנגעהויבען בודק זיין גרינדליך דעם אלטען בילדער-בעזיץ און געזוכט אפשר וועט נאך געפינען א מציאה. אפשר געפינט זיך נאך ערגעץ אזא פערבארגענער אוצר, פון וועלכען מען קען איבערנאכט ווערען א גביר פון א פערטעל מיליאן דאלאר. טויזענדער הייזער זענען דורכגעשנאפט געווארען, צענטויזענדער בילדער זענען געפוצט און גערייניגט געווארען. מען האט זיך שוין אנגעגרייט גרויסע ביילען אויף דאלארס און די מעג האט מען פאקטיש ענטדעקט א נייעם אוצר. מען האט געפונען א טייער בילד פון דעם בערימטען האלענדישען מייסטער וואן-דיק, וועלכעס איז אויך ווערט א שיינע פאר צענער טויזענדער דאלאר — אבער ביי וועמען? אין דער גאלעריע פון די ווינער ראטשילדס! עסטרייך איז נאסירלעך שאלך אויף דעם נייעם אוצר, אבער די ווינער קענען זיך נישט טרייסטען מיט ראטשילדס אוצרות און זיי קלאגען און וויינען, אז דאס מזל האט זיך פון זיי אפגעטון. די ווינער האבען געבעך קיין גליק נישט. איין אוצר וואנדערט קיין אמעריקא און ער באגליקט דארט א יוד מיט א פערטעל מיליאן דאלאר און דער אנדערער אוצר מוז געפונען ווערען דווקא אויף צו להכעיס ביי די ראטשילדס. די דאזיגע יודישע גבירים האט נישט מעהר געפעלט. אז עס פערוואלגערט זיך שוין אנ'אוצר אין ווין, מוזען איהם געפינען די ראטשילדס!

אז עס דארף איבערצען טרעפען אנ'אומגליק, קומט עס א הם דורכ'ן קומען — זאגט א יודיש ווערטעל. עס העלפט נישט קיין פערמאכען טיר און פענסטער אפילו ענטלויפען אין דער וועלט אריין נוצט אויך נישט. און אפילו שמד'ן זיך און אונטערגעהן צווישען גוים אויך נישט.

אט אזא מין אומגליק האט די טעג געטראפען ביי א דענישע פאמיליע אין ווין, אין וועלכער דער יודישער ווארם האט אזוי לאנג געטאפעט, ביז די יאהרענלאנג באהאלטענע טראגעדיע איז פלוצים אויסגעבראכען פאר דער עפענטליכקייט.

מיט 15 יאהר צוריק איז א יודיש מיידעל פון אלטען עסטרייך געוועזען צו גאסט ביי קרובים אין דענעמארק וואו עס האט זיך אין איהר פערליבט א פיינער דענישער קריסטליכער יונגערמאן. די עלטערען פון דעם שיינעם מיידעל האבען בשום אופן נישט געוואלט געבען זייער הסכמה צו א חתונה מיט א קריסט און דאס פערליבטע מיידעל האט אויס פערדרוס אויף די עקשנות'דיגע עלטערען זיך געשמדט און חתונה געהאט מיט איהר דענישען געליבטען. דאס פאר-פאלק איז געווען זעהר גליקליך און געלעבט זעהר צופרידען. האט אבער דעם יונגען ווייבעל געשטערט די לופט אין דענעמארק און מיט די קינדער איז איהר אויך זעהר שווער געגאנגען. דאס פאר-פאלק האט זיך אריבערגעצויגען קיין ווין און געלעבט די גאנצע צייט ווי א כשר'ע קריסטליכע פאמיליע. פרנסה איז דא בכבוד און דערצו נאך א גערעטענער זון פון 10 יאהר, א געזונטער, גליקליכער ווינער שייגעץ, וועלכער האט גאר נישט געוואוסט, אז זיין מוטער איז א געוועזענע יודענע.

דאס בן יחיד'ל האט אפט אהיימגעבראכט אנטיסעמיטישע ווערטלעך און דאס האט ווייגעטון נישט בלויז דער מוטער, נאר אויך דעם דענישען פאטער, וועלכער האלט דעם אנטיסעמיטיזם פאר א פערברעכען און פאר דער גרעסטער שאנד פון קריסטענטום. האט מען דעם יונגעל אויסגעזאגט דעם סוד פון דער מאמעס אמאליגען יודישקייט און איהם געגעבען א לעקציע איבער אנטיסעמיטיזם און איבער דער גרויסער זינד פון די קריסטליכע פעלקער אקעגען די יודען. נו, ווייסט דאס יונגעל נישט קיין חכמות און האט זיך איינגעשפארט, ער וויל ווערען א יוד. ער וויל נישט געהערען צו די שלעכטע קריסטען. א האלבער יוד איז ער דאך סיי ווי דורך דער מוטער, זאל דער טאטע אויך זיך דערקלערען אלס יוד, דאן איז די גאנצע משפחה ארויס פון דער שלעכטער קריסטליכער געזעלשאפט און פערשפארען מיטהעלפען דעם אנטיסעמיטיזם.

ווי איז די עלטערען, וואס האבען אנ'איינגעשפארטען בן יחיד! א קינדישער

(ווייטער זעה 8-טע זייט).

(ווייטער זעה 8-טע זייט).

פערלייכטערונגען פאר קרובים פון אמעריקאנער בירגער.

ערקלערונג פון אימיגראציע-קאמיסאר.

ניו-יארק (יט"א) אין א רעדע, וואס איז געהאלטען געווארען אין „קיוואניס קלוב" אין ניו יארק, האט דער אימיגראציע-קאמיסאר פון עליס-איילאנד ב. מ. דעי געמאכט וויכטיגע ערקלערונגען וועגען די ענדערונגען, וואס דארפען איינגעפיה'ט ווערען אין אימיגראציע געזעץ פון די פעראייניגטע שטאטען.

דער אימיגראציע-קאמיסאר האט ערקלערט, אז אין משך פון לעצטען יאהר זענען אין עליס-איילאנד אונטערזוכט געווארען 100,000 אימיגראנטען.

ה' דעי האלט, אז בנוגע קרובים פון אמעריקאנער בירגער דארפען די אימיגראציע-געזעצען באדייטענד געמילדערט ווערען. נישט נאר פרויען און קינדער, נאר אויך מענער און עלטערן דארפען זיין מיט זייער מיינונג, איינגעלאזט ווערען אויסער דער קוואטע. אויך אמעריקאנער וואס האבען פערלוירען זייער בירגערשאפט דורך היירעט, דארפען אריינגעלאזט ווערען אויסער דער קוואטע.

דאזיגען האלט דער אימיגראציע-קאמיסאר, אז די זעלבע באגרענצונגען, וואס ווערען אנגעווענדעט אין באצוג צו איירא͏פעער דארפען איינגעפיהרט ווערען בנוגע מעקסיקא, ווייל אנדערש דראהט די פעראייניגטע שטאטען פערפלייצט צו ווערען דורך א גרויסער צאהל מעקסיקאנער. מען דארף דעריבער בעצייטענס אנווענדען די נויטיגע מיטלען.

יודען אין דער רוסלענדישער רעוואלוציע.

ארבייטען פון דער אוקראינער היסטארישער אקאדעמיע.

מאסקווא, (י.ט.א.) די היסטארישע סעקציע פון דער יודישער קאטעדרע ביי דער אוקראינער וויסענשאפטס-אקאדעמיע איז צוגעטרעטען זאמלען און באארבייטען א גאנצע רייה מאטעריאלען וואס האבען א שייכות צו דעם אנטייל פון יודען אין דער רוסישער רעוואלוציאנערער באוועגונג ווי אויך צוזאמענשטעלען די כראניק פון די ערשטע יודען פון דער רעוואלוציע, אנהויבענדיג פון 1917.

אין דער קאמיסיע איבער דער געשיכטע פון יודען אין אוקראינא איז איינגעלאדען געווארען דער בעוואוסטער קענער פון דער עקאנאמישער געשיכטע פון אוקראינא, פראפ. אגלאבלין. פראפ. אגלאבלין צוזאמען מיט א. סלוצקי ארבייטען איבער דער טעמע: די געשיכטליכע ראלע פון דער יודישער באפעלקערונג אין דער עקאנאמיק פון אוקראינע".

עס ווערט אויך געארבייט איבער דער געשיכטע פון דער רעוואלוציע פון 1917 אין דער יודישער סביבה, איבער דער געשיכטע פון יודישע בעלי-מלאכות און איבער דער געשיכטע פון דער יודישער ארבייטער-באוועגונג.

Dr. med.
H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-82
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און [illegible] נער-שוואכע קראנקהייטן.
איז צוריקגעקומען.
אמבולאנס מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט

100 אימיגראנטען געבראכט אויף עליס איילאנד

כדי זיי ארויסצושיקען פון אמעריקא.

ניו-יארק. (י.ט.א.) איבער 100 אימיגראנטען, וועלכע די אימיגראציע-באאמטע האבען ארעסטירט אין פערשידענע שטעדט פון אמעריקא, אלס בעשולדיגטע, אז זיי זענען געקומען אין אמעריקא אויף אנ'אומגעזעצליכען אופן, זענען געבראכט געווארען קיין עליס איילאנד און זיי וועלען ארויסגעשיקט ווערען פון לאנד. צווישען די ארעסטירטע זענען דא א סך יודען.

אייניגע פון די, וועלכע ווערען ארויסגעשיקט פון אמעריקא זענען דווקא געקומען אין לאנד אויף א געזעצליכען אופן. זיי ווערען ארויסגעשיקט צוליב דעם, וואס עס איז דא אויף זיי א קלאגע, דאס זיי זענען געפאלען צולאסט.

ד"ר סטיפען וויז, י. שלאסבערג און ד"ר סילווער

אויף א שווארצער ליסטע פון 100-פראצענטיגע אמעריקאנער.

שיקאגא, (י.ט.א.) די דריי אנגעזעהענע אמעריקאנער יודען ראבינער ד"ר סטיפען וויז, ראבינער סילווער און יוסף שלאסבערג, דער פיהרער פונ'ם שניידער פעראבאנד געפינען זיך צווישען די 56 פערזאן, וואס זענען ערקלערט געווארען אלס געפעהרליכע פערזאנען פאר אמעריקא דורך דער שאוויניסטישער ארגאניזאציע „נעשאנאל סאסייעטי או סקאבארד ענד בלייד".

אין א ספעציעלען ביולעטין, וואס די דערמאהנטע ארגאניזאציע האט ארויסגעלאזט, ערקלערט זי די אנגעגעבענע פערזאנען אלס „רויטע", וואס פיהרען אן א טעטיגקייט צו אונטערגראבען די אמעריקאנער רעגירונג דורך קאמוניסטישע טענדענצען. זיי דארפען דעריבער באיקאטירט ווערען דורך יעדען הונדערט-פראצענטיגען אמעריקאנער.

א נייע וועלט-מלחמה

קען אויסברעכען ביי די פערפומעריע-אינהאבער צוליב די שטארקרעדוצירטע פרייזען פון אלע קאסמעטישע ארטיקלען, ווי: פודער, פערפומען, קעלנישע בלומען וואסער, פערשידענע קרעמען, וואס די באקאנטע פירמע י. דרוקיער, זאוואדזקא 11 האט ארויסגעשטעלט. ביטע זיך צו איבערצייגען.

גלייכצייטיג ווערט באמערקט, אז דער פרייז פון קאטי-פודער איז פערקלענערט געווארען ביז 2.90 א שאכטעל.

רעעלע סחורה! סאלידע באהאנדלונג.

פאר ענגראסיסטען-גרויסער ראבאט. מיט אכטונג

J. DRUKIER,
.11 ZAWADZKA 11

ניער פאָלקסבלאַט
.2 יוני 1927.

דאָס לאָדזשער לעבען

ניער פאָלקסבלאַט
.2 יוני 1927.

2
דאָנערשטאָג
ב
סיון תרפ"ז

יוני:
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7,25
לענג פון טאָג. 14, 12

ווער איז וואו אַזוי מ'קען בעקומען אַן אָדרע-טשעניע אויפ'ן סמך פון אַן אַפּיעקונסטווע.

ס'זענען פאַרהאַן פיל פּאָבאָראָוועס פון נישט פערמעגליכע פאַמיליעס, פאַר וועלכע דאָס אָנווערען אַ פערדינער איז אין היינטיגע שווערע צייטען אַ זעהר פיהלבאַרער פערלוסט. קלערען מאַקע די פּעראינטערעסירטע משפּחות פאַר־שידענע עצות, ווי אַזוי צו בעקומען פאַר זיין זוהן אָדער ברודער אַן „אָד־ראָטשעניע" פון מיליטאַר-דינסט.

אין דאָזיגען אַרטיקעל ווילען מיר אויספירליך אויפקלערען די אַלע פראַגעס, וואָס האָבען אַ שייכות צום ענין פון אַפּיעקונסטווע:

ווער קען ווערען אנערקענט אַן „אַפּיעקונסטווע"?

דאָס רעכט צו בעקומען אַן „אָדראָ-טשעניע" אויפ'ן סמך פון אַן אַפּיעקונ-סטווא האָבען די פּאָבאָראָווע, וועלכע זענען: 1) איינציגע זוהן פון נישט אַר-בייטס פעהיגע עלטערן; 2) ברידער אָדער שוועסטערקינדער פון קיילעדיגע נישט אַרבייטס-פעהיגע משפּחות.

פאַר נישט אַרבייטספעהיג ווערען בעטראַכט: עלטערן נאָך די 60 יאָהר, אַן אַלמנה מוטער, עלטער פון 45 יאָהר, ברידער און זוהן, יונגער פון 15 יאָהר און שוועסטער אָדער טעכטער ביז 17 יאָהר. זענען אָבער די עלטערן יונ-גער אָדער די ברידער, שוועסטער, זוהן און טעכטער עלטער פון די אָנגעווי-זענע נאָרמען און זיי פיהלען זיך קראַנק, שוואַך און נישט אַרבייטס-פעהיג מוז שוין זיין געזונד-צושטאַנד ווערען אונטערזוכט. די מעדיצינישע דורך דער פּאָבאָר-קאָמיסיע און די פּרויזען דורכ'ן פּאָוויאַטאָווע דאָקטאָר (אין לאָדז ד"ר ווייללאַנד ביים רעגירונגס-קאָמי-סאַריאַט) נאָר די פּאָבאָראָווע בעקומען אַן אָדראָטשעניע, ביי וועמענס אונטער-זוכטע משפּחה-גלידער די קאָמיסיע שטעלט פעסט, אַז ס'פעהלט זיי 55 פּראָצ. אַרבייטס פעהיגקייט.

איבערהויפּט דאַרף מען געדענקען, אַז אַן „אַפּיעקונסטוואָ" ווערט אָנער-קענט נור די פּאָבאָראָווע, וועמענס פאַמיליעס בעזיצען נישט קיין אומבע-וועגליך אייגענטום, אָדער אַנדער פאַר-מעגען, האָבען נישט קיין זייטיגע הכנסות, בעקומען נישט פון ערגיץ קיין מאַטעריעלע הילף און זענען אָנגעוויזען אויסשליסליך אויף די פערדינסטען פון פּאָבאָראָווע. קיין שטערונגען פאַר'ן פּאָ-באָראָווע צו בעקומען אַן אָדראָטשעניע אויפ'ן סמך פון אַן אַפּיעקונסטוואָ זענען נישט די משפּחה גלידער, וועלכע דינען אין מיליטער, לערנען זיך אין שולען אָדער געפינען זיך שוין איבער 3 יאָהר אין אויסלאַנד און שיקען נישט צו קיין שטיצע. דער אומשטאַנד, וואָס די משפּחה האָט נישט אָדער האָט נישט געהאַט קיין חתונה-קעסן איז אויך נישט קיין שום מניעה צו געניסען פון דער הנחה.

וואָס פאַר דאָקומענטען דאַרף מען צושטעלען?

צו דער בקשה וועגען אָנערקענען אַן אַפּיעקונסטוואָ, וואָס דאַרף דערלאַנגט ווערען אין סטאַראָסטווע אָדער רעגי-רונגס-קאָמיסאַריאַט שפּעטסטענס ביז 1 טאָג פאַר דער פּאָבאָר קאָמיסיע אין נאָ-מען פון פּאָבאָראָווע, זיינע עלטערן אָדער משפּחה, ברידער אָדער שוועסטער, מוז בייגעלעגט ווערען: 1) אַן אויסצוג פון די ביכער פאַר די שטענדיגע איינוואוי-נער פון דער גאַנצער פאַמיליע, אַלץ איינס צי די גלידער פון פּאָבאָראָווע וואוינען צוזאַמען אָדער בעזונדער. אויב דער פּאָבאָראָווע קאָן צוליב געוויסע טעמים אַזאַ אויסצוג איינגאַנצען נישט בעקומען, איז גענוג בייצולעגען אַ בע-שטעטיגטע רשימה פון אַלע פאַמיליע-גלידער, אַרויסגעגעבען פון מאַגיסטראַט אָדער פּאָליציי און צו דער בקשה ביי-צולעגען מעטריקעס פון יעדען פון די אויסגערעכענטע אין דער רשימה גלי-דער. 2) אַ בעשטעטיגונג פון פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט פאַר אַ דורכגעפיהרטען ווי-וויאַד בנוגע דעם מאַטעריעלען מצב פון פּאָבאָראָווע'ס פאַמיליע.

אויב דער פּאָבאָראָווע איז נישט ביכולת צום געזעצליכען טערמין ביי-צולעגען אַלע נויטיגע דאָקומענטען, קאָן ער דערנאָך צושטעלען די פעהלענדע. אין ערגסטען פאַל דערלאַנגען בלויז די בקשה אין אַזאַ פאַל וועט די מאַכט בעשטימען אַ טערמין, אין משך פון וועלכען דער פּאָבאָראָווע איז מחויב די געפאָדערטע דאָקומענטען צוצושטעלען.

וואָס זאָלען טון די פּאָבאָראָווע, וועלכע האָבען פערשפּעטיגט צו מאַכען אַן אַפּיעקונסטווע?

אַ בקשה וועגען אָדראָטשעניע אויפ'ן סמך פון אַ אַפּיעקונסטוואָ דאַרף מען דערלאַנגען, ווי מיר האָבען שוין גע-זאָגט, שפּעטסטענס 1 טאָג פאַר דעם ווען דער פּאָבאָראָווע איז בעשטימט צו שטעלען זיך פאַר דער קאָמיסיע. פונ-דעסטוועגען קען דער פּאָבאָראָווע דער-לאַנגען די בקשה מיט אַלע דאָקומענ-טען אויך נאָכדעם, ווי ער איז שוין דורך דער פּאָבאָר-קאָמיסיע קוואַליפי-צירט געוואָרען און אויך אפילו נאָכ'ן אַנגעמיינעם פּאָבאָר.

אין אַזאַ פאַל מוז דער פּאָבאָראָווע אין דער דערלאַנגטער בקשה אָנווייזען, צוליב וועלכע סבות די פערשפּעטיגונג איז פאָרגעקומען. אויב ר'איז דאָס נישט אימשטאַנד צו טון – ווערט די בקשה נישט בעטראַכט ווערט אָבער די בקשה אָבגעוואָרפען צוליב דער נישט בעגרינד-קייט פון די אָנגעוויזענע מאָטיווען, קאָן דער פּאָבאָראָווע דערלאַנגען אַ רעקורס אין דער וואָיעוואָדזטווע.

וואָס זאָלען טון די פּאָבאָראָווע, וועמען מען האָט אָפּגעזאָגט צו אָנערקענען אַן אַפּיעקונסטווע?

די פּאָבאָראָווע, וועלכע האָבען דער-לאַנגט זייערע בקשות אין פערשפּעטיג-טען טערמין, אָדער האָבען בערעכטיגט זייער פערשפּעטיגונג און האָבען בעקו-מען אַן אָפּזאָג צו אָנערקענען פאַר זיי די רעכט פון אַן אַפּיעקונסטווע, קאָנען די דאָזיגע פערקלאָגען אין משך פון 2 וואָכען נאָכ'ן דערהאַלטען וועגען דעם אַן אָפיציעלע מיטטיילונג פון דער וואָיעוואָדזטווע. דער בעשלוס פון דער דערמאָנטער אינסטאַנץ איז אין אַזעל-כע ענינים אַן ענדגילטיגער.

י. אינפערל.

אין סאַנאַטאָריום פאַר לונגען-קראַנקע אין כאָיני

בעזוך פון לאָוויק יאָעל מיט פערטרעטער פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

נעכטען האָט לאָוויק אַלעקסאַנדער יאָעל אַלס לייטער פון דער געזונד-הייטס-אָבטיילונג ביים מאַגיסטראַט און רעד. לאַזאַר פוקס און רעד. ח. י. בזשוסטאָווסקי, אַלס פערטרעטער פון „נייעם פאָלקסבלאַט" בעזוכט דאָס נייע סאַנאַטאָריום פאַר שווינדזוכט-קראַנקע אין כאָיני.

דאָס סאַנאַטאָריום געפינט זיך אין דער געגענד, וואו ס'איז אַמאָל געוועזען אַ הירשפעלדישע אַנשטאַלט, און אויב דער בוי און די איינריכטונג איז נישט ספּעציעל צוגעפּאַסט צו די בעדערפּני-שען פון אַ הייל-אַנשטאַלט פאַר לונגען-קראַנקע, איז דערפאַר די געביידע אַרומגערינגעלט פון אַ הערליכען פּאַרק וואו די קראַנקע האָבען אין שפע גוטע און פרישע לופט. וואָס איז אַזוי נויטיג פאַר זייער היילונג.

לאָוויק יאָעל און די פערטרעטער פון „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען בע-זוכט אַלע איינריכטונגען פונ'ם סאַנאַ-טאָריום, די זאַלען, עס-צימערן, וואַנע-דעס, קיך, הייל-קאַבינעטען א. אַ. וו. און האָבען זיך גלאָזט געבען אינפאָר-מירען וועגען גאַנג-דינג, וואָס האָט אַ שייכות צום לעבען און צו די בעדינ-גונגען אין סאַנאַטאָריום. אינפאָרמאַציעס האָט געגעבען דער הויפּט-דאָקטאָר פון סאַנאַטאָריום, וועלכער אָרדינירט שוין דאָרט זייט זיבען יאָהר און איז אינ-גאַנצען איבערגעגעבען זיין אַמפּערווי-ליגער אַרבייט. אַ חוץ דעם, האָבען די בעזוכער אויסגעהערט אַ גאַנצע רייה קראַנקע, אינפאָרמירענדיג זיך וועגען די נויטען און בעדערפענישען פון די פּאַציענטען.

דער הויפּט-דאָקטאָר און די קראַנקע האָבען אָנגעוויזען אויף אַ רייה פערבע-סערונגען, וועלכע ס'וואָלט געוואונשען געווען איינצופיהרען אין סאַנאַטאָריום אין דער היגיענע פון פערפלעגונג און בעקוועמליכקייטען פאַר די קראַנקע. איניגע פערלאַנגען פון די קראַנקע זע-נען געווען פון ריין פּסיכאָלאָגישער נאַ-טור און שטאַמען פון דער ספּעציפישער שטימונג, וואָס שאַפט זיך ביי קראַנקע מענשען. אויף די קראַנקע האָט דער דאָקטאָר און די בעזוכער בעמיהט זיך צו ווירקען מיט אויפקלערונג. אַנדערע וואונשען זענען געווען פּראַקטישע, ווי אויסבעסערען פון עסען, בעשאַפען נוי-טיגע מכשירים און מעבעל א. א. וו.

לאָוויק יאָעל האָט זיך פערגאַנטירט אַלע וואונשען פון די קראַנקע און צו-געזאָגט אויסצווירקען ביים מאַגיסטראַט, אַז די פערלאַנגען זאָלען ווי צום שנעל-סטען און צום בעסטען בעפרידיגט ווערען.

לאָוויק יאָעל און די זשורנאַליסטען האָבען פערבראַכט אין סאַנאַטאָריום עט-ליכע שעה און נאָכדעם, ווי זיי האָבען זיך מיט אַלץ גענוי בעקענט, האָבען זיי זיך האַרציג געזעגענט מיט די קראַנקע און מיט'ן פּערסאָנאַל.

מ'גרייט צו וואַהלען צו דער לאָדזשער קר.-קאַסע.

(ס) די רעגירונג האָט פאָרגענומען אַ פערא״ינהייטליכונג פון אַלע פערזי-כערונגס-געזעצען. ס'איז דעריבער ענט-שטאַנען אַ מעגליכקייט, אַז די וואַהלען צו דער לאָדזשער קראַנקען-קאַסע זאָלען אָפּגעלעגט ווערען ביז יולי 1928, ווען דער דאָזיגער איינהייטליכער געזעץ וועט שוין זיין פאַרטיג.

אַ דעלעגאַציע פון דער קראַנקען-קאַסע האָט זיך דעריבער געווענדעט אין אַרבייטס מיניסטעריום. דאָרט האָט מען אויפגעקלערט, אַז דער טערמין, ווען ס'וועט אַרויס דאָס נייע געזעץ, איז נאָך נישט פעסטגעשטעלט, און קיין שום פעראָרדנונגען וועגען אָפּשטעלען די וואַהלען זענען נישט אַרויסגעגעבען געוואָרען.

דעריבער וועלען די אַרבייטען פון דער וואַהל-קאָמיסיע נישט איבערגעריסען ווערען און די וואַהלען ווערען צוגעגרייט אויפ'ן 16. אָקטאָבער.

אורטייל אינ'ם קאָמוניסטישען פּראָצעס.

(:) נעכטען איז פאָרגעקומען די פאַרס-זעצונג פון דעם פּראָצעס געגען די 19 פּערזאָן, וועלכע זענען בעשולדיגט גע-וואָרען אין קאָמוניסטישער טעטיגקייט.

נאָך די רעדעס פון פּראָקוראָר און די פערטיידיגער האָט דאָס געריכט 4 נאָכמיטאָג אַרויסגעטראָגען אַן אורטייל, לויט וועלכען ס'זענען פער'משפּט-געוואָ-רען: קונצוואַלד אויף 3 יאָהר טורמע; סטאַניסלאַוו קאַפּער און רענטש – צו אַנדערהאַלבען יאָהר; וו. קאַפּער – 6 חדשים; גוטמאַן, פעלדאַן, פריינד, קי-בל, מאַשקאָוויטש, פּיסאַרסקי, חנה שטראַסבורגער, חוה שטראַסבורגער און זאַיאָנץ – צו אַנדערהאַלבען יאָהר פעס-טונג; פלודערסקי, לישיצקי און פּאַק-ראַנט – צו 4 חדשים פעסטונג; וויע-טשאָרעק – 3 חדשים אַרעסט. ווייגבערג און דזיאַלאָווסקאַ זענען בעפרייט.

פלודערסקי'ן, לישיעצקי'ן און פּאַק-ראַנט'ן איז צוגערעכענט-געוואָרען דער פאַר אַרעסט און זיי זענען בעפרייט-געוואָרען.

אַ געהאַנגענער אויף אַ בוים.

(–) נעכטען אין אָווענד איז אין 5-טער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט געקומען אַ העצר און ערקלערט, אַז ער האָט פאַר ביי געהענדיג דעם „צמענטאַרוש" אויף זאַשעוו געזעהן אויף אַ בוים הענגען אַ מענשען.

מ'האָט באַלד אַרויסגעשיקט אהין אַ אָבטיילונג פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען דעם הענגענדיגען אָראָפּגענומען. שוין אַ טויטען.

דער זעלבסטמערדער זעהט אויס פון אַ יאָהר 35, מיטעלען וואוקס, העלע האָר, די ציין זענען אינגאַנצען שוואַר-צע, אָנגעטון אין אַ ברוינער קאָמיזעל-קע און מאַרינאַרקע.

קיין שום דאָקומענטען האָט מען ביי איהם נישט געפונען. די פּאָליציי פיהרט אַן אויספאָרשונג, כדי פעסטצושטעלען די פּערזאָן. דער קערפער איז איבער-געפיהרט געוואָרען אין מתים-שטיבעל ביים צמענטאַרוש.

פּראָצעס וועגען די מיסבריכען.

אורטייל – ערשט דינסטאָג.

(–) נעכטען האָט דאָס מיליטערישע קרייז-געריכט ווידער אָנגעהויבען צו בעטראַכטען דעם פּראָצעס וועגען די מיסברויכען אין מיליטער. ס'זענען אויסגעהערט געוואָרען די נייע עקס-פּערטען און ס'האָבען אָנגעהויבען זיי-ערע רעדעס דער פּראָקוראָר און די פערטיידיגער.

דער אורטייל וועט וואַרשיינליך אַרויסגעטראָגען ווערען היינט ער וועט אָבער פערעפענטליכט ווערען ערשט אין קומענדיגען דינסטאָג.

פּאָבאָר.

אין דער קאָמיסיע נומער 1 (טראַוגוט-טאַ 10) דאַרפען זיך שטעלען:

יאַהרגאַנג 1906

דריטער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט.

היינט, דאָנערשטאָג–דעם 2 יוני K.

מאָרגען פרייטאָג – .N. M. Ł. L

אין דער קאמיסיע נומער 2

(זאַקאָנטנאַ 82).

יאַהרגאַנג 1906

צעהנטער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט.

היינט, דאָנערשטאָג, דעם 2 יוני–.R

Ž און Z. W. U. T. S.

עלפטער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט.

מאָרגען, פרייטאָג, דעם 3-טען יוני–

G. F. E. D. C. B. A.

קיין נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קאָ-מיסיעס הויבען אָן זייער טעטיגקייט פּונקט 8 אַ זייגער אין דער פריה.

ביטעס וועגען אָדראָטשעניעס דאַר-פען אַריינגעטראָגען ווערען אין רעגי-רונגס-קאָמיסאַריאַט צוזאַמען מיט די דאָקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאָס רעכט צו געניסען פון אָדראָטשע-ניעס, שפּעטסטענס אַ טאָג פאַר'ן טער-מין, ווי מ'דאַרף זיך שטעלען צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע.

ביטעס וועגען אָנערקענען אַנדער-האַלבען יאָהריגע דינסט-צייט דאַרפען אַריינגעטראָגען אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט די דאָזיגע פּאָבאָראָווע, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אָדראָטשעניעס, אָדער ווילען היי-יאָהר נישט געניסען פון אָפּלעגען דאָס מילי-טער-דינסט.

פון 8 ביז 3

טעטיג די מלוכה-אַמטען.

פון נעכטען אָן האָט מען אין אַלע מלוכה-אינסטיטוציעס איינגעפיהרט דעם גייעם אַרבייטס-טאָג. די אַמטען וועלען זיין אָפען פון 8 ביז 3 און שבת ביז 1 מיטאָג.

מעהל

איז ביליגער געוואָרען.

מיר מאַכען אויפמערקזאַם, אַז דער מאַקסימאַלער פּרייז פון ווייצען-מעהל, ערשטער סאָרט איז פון 98 גראָשען אַ קילאָ רעדוצירט געוואָרען אויף 95 גר.

איירעסען-ביורא.

(מ) דעם 30 מאַי איז אין דער לאָד-זשער וואָיעוואָדזטווע פאָרגעקומען אַ קאָנ-פערענץ וועגען איבערגעבען דאָס לאָד-זשער אַדרעסען-ביוראָ צו דיספּאָזיציע פון מאַגיסטראַט.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז מיט'ן לאָדזשער אַדרעסען-ביוראָ זאָל פערוואַל-טען דער מאַגיסטראַט, און דאָס איבער-נעהמען וועט פאָרקומען אין דער נאָה-ענטסטער צייט, נאָכדעם, ווי די פּראַ-גע וועט בעשלאָסען ווערען דורכ'ן שטאָט ראַט.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשורען.

היינט דיזשורירען ביינאַכט פאָלגענ-דע אַפּטייקען: וואַיטשיצקי (נאַפּיורקאָוו-סקאַ-גאַס 27); דאַניעלעצקי (פּעטריקאַ-ווער 127); איליניצקי (וואָלטשאַנסקאַ 37) ליפּשיץ (פּרייהייטס-פּלאַץ 2); האַרט-מאַן (מלינאַרסקאַ 1); קאָהאַנע (אַלעק-סאַנדער-גאַס 89).

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 אין דער לעטשניצע „וואָלקאַ".

N. 128

רעפעראטען און רעזאלוציעס פון דער ציוניסטישער ראיאן-קאנפערענץ אין לאדז.

ווי מיר האבען שוין געמאלדען, איז זונטאג, דעם 29, פ. ח. פארגעקומען די קאנפערענץ פון די פארטרעטער פון די ציוניסטישע אגודות אין לאדזער קרייז.

דר. העפטמאן

האט ארומגערעדט די לאגע אין ארץ-ישראל און די ענטוויקלונג פון דער אויפבוי-ארבייט, אין וועלכער, ווי ער אונטערשטרייכט, עס איז בעזונדערס שטארק פאראינטערעסירט דאס פוילישע יודענטום און קומט צום אויסדרוק, אז דער אמת'ער שונא פון ציוניזם איז אין דער ארגאניזאציע גופא און נישט אויסערהאלב פון איהר. עס זיינען דא אלע אביעקטיווע מעגליכקייטען פון ענטוויקלונג, אבער עס מוז פריהער ווערען א אינערליכע סאנאציע. אויף דער לעצטער סעסיע פון אקציאנס-קאמיטעט האט מען ווירקליך אמאל גע-קאנט קאנסטאטירען דעם פאקט, אז מצד דער ענגלישער פאליטיק אין א"י איז נישטא וואס מורא צו האבען, די פאליטיק איז א זיכערע און עס זיינען דא אלע שאנסען פאר דער ווייטערער ענטוויקלונג.

די הויפט-זאך איז די עקאנאמיק, די ווירטשאפטליכע לאגע, און דער הינ-זיכט זיינען אנגענומען געווארען וויכ-טיגע בעשלוסען דורך דעם אקציאנס-קאמיטעט. אויסער די מיטלען אויף לייכטער צו מאכען דעם קריזיס אין לאנד, ווערט פארגעשריבען א נייער פלאן פאר דער ווירטשאפטליכער אר-בייט. בעזונדערס וויכטיג זיינען די בע-שלוסען וועגען דער הלואה און וועגען דער קאמיסיע, וואס ווערט געשיקט דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע קיין א"י אויסער דער קאמיסיע, וואס ווערט קירצליך געשיקט-ווערען פון אמע-ריקא אין צוזאמענהאנג מיט די הכנות צו דער שאפונג פון דער יודישער אגענץ.

איבערגעהענדיג צו רעדען וועגען דער אינערליכער לאגע אין דער ציו-ניסטישער ארגאניזאציע, וועלכע איז דער פונדאמענט פאר דער גאנצער אויפבוי-ארבייט, בעטאנט ה' העפטמאן נאכאמאל, אז עס מוז אדורכגעפיהרט ווערען א גרינדליכע סאנאציע אינער-האלב דער ארגאניזאציע.

דער צ. ק. שטרעבט אויך בעזונ-דערס צו דורכפיהרען צו א קאנסאלי-דירונג פון אלע ריכטונגען אין דער ארגאניזאציע און מיט דעם וועט זיך בעזונדערס בעשעפטיגען דער קומענ-דיגער לאנדעס צוזאמענפאהר, וועלכער דארף א סוף מאכען צו די רייבונגען אינערהאלב דער ארגאניזאציע.

סטוד. גאלדשטיין

רעפערירט וועגען דער לאגע אין דער ציוניסטישער בעוועגונג אין פוילען. דאס פוילישע יודענטום, וואס איז פער-אינטערעסירט אין ציוניזם מעהר ווי די יודען אין אנדערע לענדער, האט פאר ארץ-ישראל פערהעלטנישמעסיג א סך וועניגער געגעבען ווי אנדערע. דאס קליינע ארץ-ישראל האט פאר'ן „קרן-היסוד" מעהר געגעבען ווי פוילען. ביי אונז הערשט א פאלקאמע דעזאר-גאניזאציע. יעדער איינציגער טוט וואס ער וויל און רעכענט זיך נישט מיט די אלגעמיינע אינטערעסען, עס עקזיס-טירט נישט קיין שום אויטאריטעט, קיין שום דיסציפלין. די סבה איז וואס די ציוניסטישע בעוועגונג איז א ריין אי-דעעלע און נישט קיין קלאסען-ארגאני-זאציע, וועלכע איז איינשטאנד צו גע-בען געלד עפעס ממשות'דיגעס זייגע [illegible]. דעריבער זאגען מיר אנגע-וויזען נאר אויף אידעאליסטען, פאר וועלכע עס גענוגט בלויז די מאראלישע פליכט. די הויפט-אויפגאבע פון די ציו-ניסטישע ארגאניזאציעס אויף דער פרא-ווינץ דארף זיין צו ערציהען ציוניסטען דורך א ברייטער קולטורעלער אויפ-קלערונגס-ארבייט, פארבארייטען דעם מענשען-מאטעריאל פאר ארץ ישראל און שאפען די מיטלען פאר'ן אויפבוי פון דער נאציאנאלער היים.

שריפטשטעלער שמואל טשערנאוויטש (סאג)

זאגט:

„איך האב זיך צוגעהערט צו די רע-פעראטען און ובפרט אין מיט צופרי-דענהייט האב איך פעסטגעשטעלט, אז איך האב נישט געהערט קיין וואָרט פון פערצווייפלונג בנוגע דער לאגע אין ארץ ישראל. די פירטע עליה איז געווען א אימפאזאנטע ערשיינונג, אבער זי האט געבראכט צום קריזיס.

א שווערען איינדרוק מאכט דער קריזיס אין דער ציוניסטישער בעוועגונג דא אין פוילען, ווייל דא זיינען דאך די רעזערווען פאר א"י. מיט 6 יאהר צוריק האבען מיר געזעהען דא א שטאר-קען ארגאניזירטען ציוניסטישען קבוץ. יעצט זעהען מיר גאר בעזונדערע טיי-לען פון דער ארגאניזאציע. דער רעד-נער בעשולדיגט די ציוניסטען אין פוי-לען, אז זיי האבען פערגעסען זיי-ערע פליכטען. זיי האבען זיך פערנומען מיט אלע אנדערע ארבייטען און פער-געסען אן הויפט-גארוו, ארץ ישראל. „מיר דארפען ארץ ישראל" שטעהען אין קאמף און האבען נישט קיין מורא פאר קריזיסען. די שוואכע זייט איז גאר די ארבייטסלאזיגקייט. אבער אין דער צייט ווען די קאלאניעס פון פא-ראן (פ"ק"א) האבען צו קעמפען מיט שוועריגקייטען, ענטוויקלען זיך אונזערע קאלאניעס גאנץ גוט און 9 קאלאניעס, וואס מיר האבען געגרינדעט ערשט פאר 7 יאהר האבען שוין אויפגעהערט צו בעקומען דעם תקציב, ארבייטען זעלבסטשטענדיג און אנפאנגען צו אפ-צאהלען די חובות. מיר האבען בעהיום ערפאלג, ווייל מיר בעזיצען חלוצים, מסירות הנפש.

דער רעדנער ענדיגט מיט דער אויפ-פאדערונג צו די פוילישע ציוניסטען צוריקצוקעהרען צו דער ראמאנטיק, צו דער איבערגעגעבענהייט פאר דעם אי-דעאל, צו דער יוגענדליכקייט, ווייל עס קומען אן גרויסע טעג פון שאפען און בויען און מיר מוזען זיין שטארק און בעוואפענט מיט גלויבען און בטחון.

ס'זענען אנגענומען געווארען פאל-גענדע רעזאלוציעס: 1) אויפפאדערען דעם צענטראל-קאמיטעט פון דער ציו-ניסטישער ארגאניזאציע אנצווענדען אלע מיטלען, כדי צו דורכפיהרען צו א פאראייניגונג און קאנסאלידירונג פון אלע כחות אין ציוניזם אין פוילען 2) אויפפאדערן די אלע אגודות אין דער פראווינץ זאלען דורכצופיהרען די לעגאליזאציע פון די ארגאניזאציעס און די רעגיסטרירונג פון די חברים. 3) אפלייגען די וואהלען פון קרייז קאמי-טעט אויף 4-6 וואכען, אין משך פון דער צייט דארפען די אגודות אין דער פראווינץ איינארדנען אלגעמיינע פער-זאמלונגען און דעלעגירען זייערע פאר-שטעהער אין קרייז-קאמיטעט.

קרעדיטען אויף בוי-צוועקען פאר לאדז.

דעלעגאציע פון ארבייטס-מיניסטעריום קומט היין לאדז.

(ס) דער וואיעוואדע ה' יאשטשאלט, דער דירעקטאר פון דער קרייז-דירעק-ציע פאר געזעלשאפטליכע ארבייטען סטאוויסקי, דער וויצע-פרעז. גראשקאוו-סקי און לאווניק קולאמאוויטש האבען אין ווארשא אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט דער רעגירונג וועגען גרעסערע קרעדיטען אויף בוי-צוועקען.

די דאזיגע הלואה זאל גענומען ווע-רען אין דער „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא" און זאל רעאליזירט ווערען דורך אבליגאציעס אין גאלד-זלאטעס. דער פראיעקט ווערט איצט בעטראכט דורכ'ן מאגיסטראט און אין צוזאמענ-האנג דערמיט, קומט איצט קיין לאדז א דעלעגאציע פון ארבייטס-מיניסטע-ריום, די דאזיגע דעלעגאציע קומט אויך לוסטרירען די בוי-ארבייטען אין לאדז, וועט פעסטשטעלען די פרייזען און וועט צוזאמענשטעלען קאשטאריסען.

„תחת שמי ארצנו".

פארלעזונג פון ש. טשערנאוויטש.

דעם פערגאנגענעם שבת נאכמיטאג האט אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע דער בעקאנטער העברע-אישער שריפטשטעלער, ה' ש. טשערנא-וויטש (סאג) געהאלטען א אינטערעסאנ-טע פארלעזונג אין דער העבראישער שפראך אויף ד. ט.: „תחת שמי ארצנו".

אין דער איינלייטונג שילדערט דער חשוב'ער פרעלעגענט די פראכטפולע נאטור פון ארץ ישראל און גיהט דע-רויף איבער צו רעדען וועגען דעם דעפרימירענדען איינדרוק, וואס עס האט אויף איהם געמאכט, נאך א 6 יעהריגער אבוועזענהייט, דער בעזוך אין די שטעדט-לעך פון דער פוילישער און בעזונדערס אין דער ליטווישער פראווינץ. מען זעהט בחוש דעם גייסטיגען חורבן און דעם תהום, וואס ליגט צווישען דעם אלטען דור פון די ישיבות און בתי מדרשים און דעם יונגען דור. אָט זעהט מען ווי די זעלבע סקעפטישע יוגענד, וועלכע האט שוין געהאט פערלוירען דעם אלטען גאט און דעם גלויבען, ערוואכט צו א נייעם לעבען אונטער די בלויע הימלען פון ארץ-ישראל.

טעלעגראמען.

באלדווין לערענט פשט.

דער ענטפער פון דער ענגלישער רעגירונג אויף דער אינטערפעלאציע וועגען דער מלחמה-סכנה.

לאנדאן, 1 (אטע) ארומרעדענ-דיג די קאנסעקווענצען פון דעם ענגליש-סאוויעטישען קאנפליקט, האט דער לארד באלדווין געזאגט, אז ער האט זיך א רגע נישט פארגעשטעלט, ס'זאל קאנען קומען צו א מלחמה.

לויט זיין מיינונג קאנען די בעציהונ-גען צווישען ענגלאנד און רוסלאנד ווע-רען ענליך צו די בעציהונגען צווישען אמעריקא און רוסלאנד. באלדווין גיט צו, אז ס'איז א סך א וויכטיגערע זאך צו איבעררייסען בעציהונגען, ווי תכלית אפהאלטען זיך פון זיי, אבער כל זמן דער איבעררייס איז געשעהן, קאנען מיר זיך גאנץ רוהיג פיהלען אין דער זעלבער לאגע, וואס וואשינגטאן. וואס שייך די האנדעלס-בעציהונגען מיט רוסלאנד, וועלען מיר זיך פונקט אזוי נוהג זיין, ווי ס'איז זיך נוהג אמעריקא.

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.) אין לאר-דען-הויז האט דער לארד פארמאר אריינגעטראגען אן אינטערפעלאציע אויפ'ן אדרעס פון דער רעגירונג מכח'ן איבעררייסען די בעציהונגען מיט די סאוויעטען.

דער לארד פארמאר, וועלכער איז א בעקאנטער אנהענגער פון לארד דזשארדזש'ן, האט דערקלעהרט, אז די פאליטיק פון דער איצטיגער ענגלישער רעגירונג שטעלט ארויס ענגלאנד און די סאוויעטען אויף א מלחמה געפאהר.

די רעגירונג פערווארפט זיך אויף די מאטיווען פון שרעק פאר דער ווייטער-דיגער ענטוויקלונג פון דער באלשעווי-סטישער אגיטאציע. די אקציע פון דער ענגלישער פאליציי—האט פארמאר גע-זאגט—אין לאנד גופא דארף נישט פער-בינדען ווערען מיט דער דיפלאמאטישער אקציע אויף אויסען.

אין דער תשובה אויף דער דאזיגער אינטערפעלאציע האט דער פארשטע-הער פון דער רעגירונג פעסטגעשטעלט, אז די קאנסערוואטיווע רעגירונג פון באלדווינ'ען האט גרינדליך זיך איבער-געלייגט וועגען אלץ, וואס זי האט גע-טאן, און איז איבערצייגט, אז ביי די איצטיגע אומשטענדען איז עס געווען דער איינציגער אויסוועג פאר ענגלאנד.

ווי האלט עס מיט דער הלואה.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף מארגען רעכענט מען זאל ארויסגעגעבען ווערען אן אפיציעלער קאמוניקאט וועגען דער פינאליזירונג פון די הלואה-אפמאכען.

דאס אונטערשרייבען פון הלואה-קאנטראקט זאל פארקומען מארגען אין אוונט.

וועגען ערב-שבועות-האנדעל

דערווייל נישטא קיין קלאהרע תשובה ביז ווען מ'וועט מעגען האנדלען שבת-צו-נאכט.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) דער צענטראלער סוחרים-פעראיין אין ווארשא האט זיך געווענדעט צום ארבייטס מיניסטעריום מיט א ביטע, אז היות ערב שבועות פאלט אויס זונטאג, זאל מען ערלויבען צו האלטען אפען די געשעפטען שבת-צו-נאכט ביז 12 ביינאכט.

דאס ארבייטס-מיניסטעריום האט היינט געענטפערט, אז מ'קען ערלויבען פאר בלויז ביז 9 אוונט.

דער סוחרים-פעראיין האט דערויף געענטפערט, אז 9 אין אוונט שבת עפענט מען ערשט די געשעפטען, ווייל די טעג זיינען גרויס און דעריבער וועט די „טובה" קיין פעולה נישט האבען.

דאס ארבייטס-מיניסטעריום האט צו-געזאגט נאכאמאל צו בעטראכטען דעם ענין און געבען א תשובה.

לעדער-סוחרים קלאגען זיך,

אז דער אומזאץ-שטייער פרעסט אויף זייער פרנסה.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) א דעלעגאציע פון לעדער-סוחרים איז היינט געווען ביים דעפארטאמענט-לייטער פון פינאנץ-מיניסטעריום קאשקא און איהם אויפגע-וויזען, אז די לעדער-סוחרים זיינען בא'עולה'ט דערמיט, וואס מ'נעהמט ביי זיי 2 מיט א האלבען פראצענט פון אומזאץ, בעת זיי פערדינען בסך-הכל 3 פראצענט אויף די סחורות.

ה' קאשקא האט צוגעזאגט צו אינ-טערווענירען ביים פינאנץ-מיניסטער.

אויפפאדערונג!

נאך דעם היינטיגען רעקוויזירען אין איינעם טרעפער די נאכגעמאכטע פעלד-בעטען, וואס זיינען דורך מיר פאטענטירט, פאדער איך אויף צום לעצטען מאל, אז מען זאל אויפהערען נאכמאכען און אויך נישט האנדלען מיט די נאכגעמאכטע בעטען.

די, וועלכע וועלען נישט אין אכט נעהמען מיין אויפפאדערונג, וועלען ציהען די געהעריגע קאנסעקווענצען מיט אלעמען

וו. שווארצאווסקי,
נארוטאוויטשא 36. 168

מיט בענזין

האט זיך פערסמ'ט א 3-יאהריג קינד.

(–) דער 3 יאהריגער בעני הארמאן (אל. 1 מאי 23) ווען די מוטער האט איבערגעלאזט אליין אין דער היים האט זיך אנגעטרונקען מיט בענזין. ס'האט איהם אנגעהויבען ברענען און ער האט אנגעהויבען שרייען. די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין קינדער-שפיטאל פון אננא-מאריע.

פון יודישען טעאטער.

„די מאמע פון דער וועלט".

אין יודישען טעאטער ווערט פארבע-רייט א נייע פרעמיערע „די מאמע פון דער וועלט". אין דער דאזיגער נייער פרעהליכער פיעסע, וועלכע ווערט גע-שפילט אויף אלע יודישע ביהנעס אין אמעריקא, נעהמט אנטייל דאס גאנצע פערסאנאל מיט פאליאסאוו, ראבינא-וויטש, באריסאווא און אנילא בראש.

פון „אזאזעל".

פונקט ווי יעדען טאג איז אויך די נעכטיגע פארשטעלונג פון „אזאזעל" א דורך מיט א ריזיגען ערפאלג.

דאס 5 טע פראגראם האט זיך שוין „איינגעבירגערט" און דער צאהלרייכער עולם נעהמט יעדען טאג וועק צופרי-דען און הייטער.

היינט ווערט ווייטער געשפילט דאס אויסגעצייכנטע 5-טע פראגראם.

שקל-אקציע.

די היי-יעהריגע שקל-אקציע האט ארויסגערופען א גרויסע פראאינטערע-סירונג. פון אלע ארגאניזאציעס און גרופען, וואס בעטייליגען זיך אין דער-אקציע ווערט די אקציע געפיהרט אין א גרויסען טעמפא. די שקל-אקציע וועט דעם 15-טען ד. ח. אין גאנצען לאנד פערענדיגט ווערען. די אלע, וואס וועלען אויסקויפען דעם שקל נאך דעם 15 יוני פערלירען זייער וואהל רעכט. די וואהלען צום קאנגרעס וועלען פארקו-מען העכסטווארשיינליך דעם 20 יולי.

*

היינט 8.30 אוונט קומט פאר אין זאל פון „התאחדות" שענקעוויטשא 3/5 א שקל-פערזאמלונג מיט דער בעטייליגונג פון ה' ש. טשערנאוויטש. ער וועט רעפערירען א ד.ט.: די איצטיגע לאגע אין א"י און דער 15-טער קאנגרעס. נאכ'ן רעפעראט וכוחים.

מיטינג פון „פועלי-ציון".

שבת דעם 4 טען ד. ח. קומט-פאר אין קינא „אימפעריאל" (זאוואדסקא 16) א גרויסער מיטינג א. ד. ט. „ווער האט געזיגט ביי די וואהלען אין ווארשא?" עס וועלען ארויסטרעטען: דער ווארשאווער ראטמאן יצחק לעוו, חיים בראנד, שאפירא און ציטרינאווסקי.

מאטורא-עקזאמענס אין דער יודישער פרויען-גימנאזיע.

נאכדעם ווי אלע שילערינס פון דער אכ-טער קלאס פון יודישען פרויען-גימנאזיע פון דער געזעלשאפט צו גרינדען יודישע מיטעל-שולען אין לאדז, פיראטאוויטש 7, האבען אויס-געהאלטען דעם העבראישען מאטורא-עקזא-מען, זענען, אונטער פארזיץ פון דירעקטאר בראנדשטעטער, פארגעקומען די אלגעמיינע מאטורא-עקזאמענס.

די שילערינס, וועלכע האבען היי-יאהר גע-מאכט די מאטורא זענען:

מינא אלענבערג, פאני אדלערשטיין, מרים ברוידע, צביה נארדאן, צפורה כאבענסקא, לאה קאראטשינסקא, צפורה קראן, רבקה ליפשטיין, ביילה ליפשיץ, צפורה לאנגנאס, זינא איידע מילדערמאן, יוטא רודזקא, מלכה שמשעלע-וויטש, גילה אגניקאווסקא, בתיה וולגער, שלמית מענדזשיצקא.

פאקען.

די עלטערן, וואס מיידען-אויס צו שטעלען פאקען זייערע קינ-דער וועלען בעשטראפט ווערען

(מ) צוליב דעם, וואס נישט אלע עלטערן האבען געלאזט שטעלען פאק-קען זייערע קינדער, ווערט איצט אר-גאניזירט דורכ'ן סאניטאר-אמט א צוגאב-אקציע פון שטעלען פאקען.

די אימפונגען קומען פאר אויף פאל-גענדע ערטער: אלעקסאנדער-גאס 37, פיראטאוויטש-גאס 3, פאנסקא 4, קא-פערניקא 19, סאסנאווא 1 און וואיל-טשאנסקא 253.

צוליב דעם, וואס אלע 1-יעהריגע קינדער מוזען ווערען געאימפט, מאכט דער סאניטאר-אמט אויפמערקזאם, אז נאך דעם צוגאב טערמין וועלען די עלטערן בעשטראפט ווערען פאר אויס-מיידען דעם פאקען-פליכט.

טראמוואי

פערוואונדעט שווער אן אלטען יוד.

דער 60 יאהריגער פלטיאל סטאנאוו-סקי פון נייע זארזשעווסקא 2 איז נעכטען שווער פערוואונדעט-געווארען דורך א טראמוואי.

געשעהען איז די זאך אזוי:

דער אלטער פ. ס. איז ארויס אין גאס אין דער בעגלייטונג פון א יונג יונגעל.

דאס יונגעל האט געוואלט אריבער-נעהמען די גאס, (רוג זשגאווסקא און לעאנהארד-פלאץ) און ווען דער אלטער האט בעמערקט דעם שנעל-אנקומענדען טראמוואי, האט ער זיך געווארפען ראטעווען דאס יונגעל, און דערווייל אליין בעקומען אזא שטארקען שטויס, אז ער איז אנידערגעפאלען און שווער-פער-וואונדעט געווארען.

אין א שווערען צושטאנד האט איהם פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די 4-טע לאנדס-קאנפערענץ פון צעירי-מזרחי אין ווארשא.

4-טע זיצונג.

די זיצונג ווערט געפיהרט אונטער'ן פארזיץ פון ה' גאטסדינער.

פרל. בורשטין (ווארשא) רעפערירט וועגען דער הכשרה פון צעירות.

סכורזש (וולאצלאוועק) האלט א קארערעפעראט וועגען חיזוק היהדות און ווייזט אן אויף די פראקטישע מיטלען צו דערגרייכען דעם ציל.

דעפ. ד"ר פעדערבוש רעפערירט וועגען דער פאליטיש-געזעלשאפטליכער לאגע פון יודען

א רעפעראט וועגען „תרבות" האלט ה' גאלדבערג (זגערזש) און וועגען ארגאניזאציאנעלע פראגען און ארגאנען פון 15-טען ציוניסטישען קאנגרעס רעפערירט ה' גרינבערג.

דאן רעפערירט ה' לאנדוי וועגען דער ארבייט אין א"י ישראל. אפשטעלענדיג זיך אויף דער ראלע פון „מזרחי" בכלל און „הפועל המזרחי" בפרט.

5 טע זיצונג.

די זיצונג הויבט זיך אן 5 א זייגער אונטער'ן פארזיץ פון דעפ. פעדערבוש. עס קומט פאר די ווייטערדיגע דיסקוסיע איבער די רעפעראטען פון ליפגער רב. דעפ. פעדערבוש און ה' לאנדוי. עס האבען בערעדט דעלעגאטען.

ה' שאאער בעגריסט די קאנפערענץ אויף העברעאיש אין נאמען פון פאלעסטינא-אמט.

נאך די רעדעס פון די דעלעגאטען: הרב פישמאן און אנד. טרעט מען צו צום אבשטימען די פאלגענדע רעזאלוציעס: די קאנפערענץ אנערקענעגדיג, אז דער „חנוך" איז איינע פון די וויכטיגסטע פראגען, בעשליסט צו שאפען ווי אמשנעלסטען דאס איינהייטליכע פראגראם, וועלכעס זאל צוזאמענגעשטעלט ווערען דורך רבנים און פעדאגאגען. צונויפרופען א קאנפערענץ פון מזרחי'סטישע לעהרער. די „הנהלה הראשית" בעשליסט צו עפענען ווי אמשנעלסטען א לעהרער-סעמינאר. די פאלקס-שולען פון „צעירי מזרחי" איז מחויב צו שטיצען די ישיבות, איינארדנען „שיעורי ערב", גרינדען א בעוועגליכע ביבליאטעק.

געגען דער רעזאלוציע וועגען דער אונטערריכטס-שפראך אין די שולען פון צעירי מזרחי קומט צו א הייסער דיסקוסיע צוליב דעם, וואס דער דעלעגאט ה' סכורזש פאדערט, אז די אונטערריכטס-שפראך אין די ערשטע 3 מחלקות זאל זיין די יודישע. איינשטימיג ווערט אבער אנגענומען, אז די אונטערריכטס שפראך איז נאר די העבּרעאישע. עס ווערען אויך אנגענומען די רעזאלוציעס צו ארבייטען פאר די פאנדען: „קרן היסוד" און „קרן קימת" און וועגען איינהייטליכען שקל. עס ווערט אויך בעשלאסען, אז דער „יום עבודה" מוז זיין ביז י"ט סיון. אין דעם יאהר-צייט פון ר' שמואל מאהילעווער.

אין דער הנהלה זענען געוועהלט געווארען: נייפעלד, בלום, גרינבערג, רודזינסקי, גאטעסדינער (ביאליסטאק) גאלדבערג, (זגיערזש), פיעטרושקא (בריסק), פערלאוו (בארענאוויטש) סכורזש (וולאצלאוועק), לעווין (בענדין), בראנדעס (משענסטאכאוו), הערכאן (זאוויערטשע), דונקעלראט (ווארשא), בוימינגער (קראקא), קאטשקאווסקי (לאמזשע), גוטהארט (וולאצלאוועק), רעכטמאן (לובלין) ווינדמאן (זאוויערטשע), וויטעלזאן (פראגע), ביאלאיילעוו (סאקאלאוו), טיינואלר (זגיערזש), סאקאל (רעמבערטאוו) פושעפיורקא (ווארשא), ווערהאפטיג (ווארשא)

אלס קאנדידאטען זענען געוועהלט געווארען: איזשבוצקי (וולאצלאוועק), דאנציגער (משענסטאכאוו), ליבער (בענדין). שטערען (ווארשא), קאמיניעץ (סטאפניץ). און צוליך (זאוויערטשע).

שפעט ביינאכט איז די קאנפערענץ געשלאסען געווארען.

Dr. St. HEINRICH

ספעצ. פאר קינדער- און אינערן-קראנקהייטען.

פאמארסקא 10, טעל. 47-67

עמפפאנגט פון 4 ביז 6 נאכמיטאג, אויך אין

זשעכאווע אין דער

Willa Sokołowskiego

obok dworca.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטש 20

גאסטשפילען פון 1-טען ווארשאווער יוד. מיניאטור-טעאטער

„אזאזעל"

היינט, דאנערשטאג, 9 זייגער אוונט-

דאס גרויסע

5 פראגראם 5

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייע פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג

פון „נייעם פאלקסבלאט"

בכדי דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער לעצטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 2. יוני 1927.

5513 א לעזער פון באלוטער מארק.

אייער פאטער האט נישט קיין רעכט צו דערלאנגען אן'אפעלאציע בעזונדער קעגען דער דעציזיע פון דער פאבאר' קאמיסיע, וועלכע האט אנערקענט איהם פאר ארבייטס פעהיג.

ער קאן אבער דערלאנגען בכלל אן'אפעלאציע קעגען דעם, וואס מען האט אייך נישט אנערקענט קיין אפיעקונסטווא, אויב די בקשה איז דערלאנגען געווארען אין זיין נאמען.

5514. א לעזער פון גרינעם מארק.

אויב דער אירושאנדעראזיעמטשי האט דעציזירט, אז איהר דארפט צאהלען דירה-געלד לויט'ן פראצ. - פוס פאר דער קאטעגאריע A. קאן דאך נישט זיין קיין רייד וועגען צאהלען לויט אן' ארבייטס-לאקאל, סיידען איהר האט אנגעהויבען צו פיהרען דעם ווערקשטאט נאך דער דעציזיע פון אורושאנד רא"ז יעגאשי.

5515. א רעזערוויסט פון וושכאדניע.

5516. מירמענבוים.

5517. אן'ארבייטסגעבער.

5518. אן'ארבייטסלאזער וועבער G.

5519. דאל פון רייגערס גאס.

5520. בוכמייער פון בושבושינער.

5521. א לעזער פון פעטריק. 176.

5522. קוטנער פון מליגארסקע.

5523. מ. ק. פון פאמארסקע.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג מיטברענגענדיג די ציטונג.

5524. א פעראינס. האנדווערקער.

אויב ס'ווערטאאין דעקרעט נישט בעשטימט קיין אנדערער טערמין, הייסט ער אן שוין צו פערפליכטען פון דעם טאג, ווען ס'ווערט פערעפענטליכט אין דז. אוסטאוו.

געוויס ווערט דער אוסטאוו זיין מאסגעבענד פאר דער גאנצער רעפובליק.

5525 לאות ד.

אויף'ן סמך פון דער בלויסער בעשפעטיגונג פון „רויטען-קרייץ" וועט אייך די באנק נישט ארויסגעבען אייער מאנס דעפאזיט. איהר מוזט זיך ווענדען אין קרייז געריכט, אז מען זאל אייער מאן אנערקענען פאר אן'אומגעקומענעם. איהר דארפט אנגעבען די עדות, וועלכע האבען אייך איבערגעגעבען די ידיעה וועגען אייער מאנס טויט. ערשט דאס געריכט קאן פערארדנען אייך ארויסצוגעבען דאס געלד.

5526. א פאבאראווי פון שייבלערס מארי.

דאס וואס אייער מוטער איז אלט 50 יאהר איז נישט קיין שטערונג אייך צו אנערקענען אן'אפיעקונסטווא דעגעגען צוליב אייער 17 יעריגער ברודער קאן מען אייך יא קוועסטיאנירען דאס רעכט אויף אן'אפיעקונסטווא. אן'אפעלאציע קאנט איהר דערלאנגען אין דער וואיעוואודזטווע אין משך פון 14 טעג נאכדעם ווי איהר וועט דערהאלטען דעם אפזאג.

די, וועלכע אזוי האט פערראטען.

פעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט.

(82

צום גערינכט זענען ארויסגערופען געווארען א ריית עדות, צווישען זיי אויך באקאי. אויף איהם האבען זיך אזעוו'ס פערטיידיגער געווארפען מיט א בעזונדערער אכזריות. זיי האבען דורכאויס געוואלט ארויסבעקומען סתירות און נישט-פינקטליכקייטען אין זיינע דערצעהלונגען, כדי צו געראטעווען דעם טעזיס, אז די אזעוו-ענטפלעקונגען זענען נישט מעהר, ווי אן-אינטריגע פון דער אכראנע. באקאי'ען האט מען אזוי פיל אויסגעפרעגט, אזוי אריינגעדרונגען אין יעדען ווארט און אינטאנאציע זיינע, מיט אזא בולט'ען אומצוטרוי זיך בעצויגען צו דעם, וואס ער האט געזאגט, אז ס'וואלט קיין וואונדער נישט געווען, דערצעהלט בורצעוו, ווען מ'וואלט זיך אויפגעהויבען און מעהר צום גערינכט נישט געקומען.

דאס גערינכט איז געקומען צו דער פראגע וועגען באקאי'ס ענטלויפונג פון סיביר. די ס.-ר. האבען דורכאויס געוואלט בעווייזען, אז דאס האט איהם דער פאליציי-דעפארטאמענט געהאלפען ענטלויפען, כדי מיט דער הילף פון בורצעוו'ן צו קאמפראמיטירען אזעוו'ן.

נאטאנסאן און טשערנאוו האבען געפרעגט באקאי'ען, ווער ס'האט איהם געהאלפען אנטלויפען פון סיביר, באקאי האט געענטפערט, אז נאך אין פעטערבורג האט איהם בורצעוו געזאגט, אז ער וועט צו איהם עמיצען שיקען און ס'איז פאקטיש צו איהם געקומען א פערזאן, וועלכע האט איהם געהאלפען אנטלויפען.

— ווער איז צו אייך געקומען? — האט מען געפרעגט באקאי'ען.

ער האט געענטפערט:

— בורצעוו געפינט זיך דא. אויב ער וועט מיר ערלויבען אנצורופען די פערזאן, וועל איך אנרופען.

די פערטרעטער פון צענטראל-קאמיטעט און די ריכטער האבען גענומען פערלאנגען פון בורצעוו'ן, ער זאל ערלויבען אנרופען דעם נאמען.

די סצענע, וועלכע האט זיך דאן אפגעשפילט, בעשרייבט בורצעוו אין זיינע מעמוארען אזוי:

„ביי טשערנאוו'ן און נאטאנסאנ'ען אין די אויגען האב איך בעמערקט פייער פייערלעך און עפעס א האפנונג, אז אט וועלען זיי געוואויער ווערען עפעס זעהר וויכטיגעס פאר דער פערטיידיגונג פון אזעוו'ן. אזוי מען בעציהונג צו מיר האט מיך אויפגערעגט און איך האב קוים בעהאלטען אין זיך דאס דאזיגע געפיהל, נאר כ'האב בעשלאסען צו שטעלען זיי אין אזא לאגע, אז זיי זאלען איבעראשען ענטפלעקען זייער צארנדיגע בעציהונג צו מיר.

איך האב קאטעגאריש ערקלערט, אז כ'האב געשיקט אן' איינענעם, פולשטענדיג זיכערען מענשען און איך האלט, אז אנרופען דעם מענשען האט קיין שום זין נישט, אז זיין נאמען קאן לחלוטין גארנישט אויפקלערען, ווייל אלע בעשלוסען האב איך אליין אנגענומען און די פערזאן איז געווען נישט מעהר, ווי א פערמיטלער.

מיין קאטעגארישער טאן און מיין אפזאגען זיך מיטצוטיילען דעם נאמען פון דער פערזאן, וועלכע איך האב געשיקט. האבען נאטאנסאנ'ען און טשערנאוו'ן פערצערנט אויפ'ן העכסטען גראד. זיי האט זיך אויסגעדראכט, אז אט דא איז דער הונד בעגראבען. און וואס מעהר איך האב זיך איינגעשפארט און נישט געוואלט דעם נאמען אנרופען, אלץ דרינגענדער האבען זיי דאס געפאדערט. ענדליך האבען זיי אנגעהויבען צו רעדען מיט מיר אין דער פארם פון אן'אולטימאטום און האבען ערקלערט, אז דאס איז פאר זיי זעהר וויכטיג, זיי האבען אנגעוויזען, אז באלד אין אנהויב פון גערינכט איז בעשלאסען געווארען קיין זאך נישט צו פערהוילען און אז ביז איצט האב איך געענטפערט אויף אלע פראגען, וואס זענען געווען נויטיג פערזענליך.

מיין שטרייט מיט נאטאנסאנ'ען און טשערנאוו'ן האט געדויערט לאנג און פון דער זייט האט מען, זעלבסטפערשטענדליך, נישט געקאנט נישט בעמערקען, אז הגם ביידע צדדים בעמיהען זיך אויסצודריקען זייערע געפיהלען אין א רוהיגער פארם, זענען ביידע שטארק דענערווירט און צווישען זיי קומט פאר אן'אמת'ער דועל.

טשערנאוו און נאטאנסאן האבען זיך געווענדעט צום גערינכט מיט א בקשה צו פערלאנגען פון מיר איך זאל אויבערדיגעם אנרופען דעם נאמען פון דער פערזאן. איך האב בעמערקט מיט וואסער אומרוהיגקייט עס הערט זיך איין צו דעם שטרייט לאפאטין, וועלכער האט מיך ליב געהאט. מיט דערזעלבער אומרוהיגקייט און ליבע האט געקוקט אויף מיר אויך קראפאטקין. ווייראפיגנער איז, ווי געוועהנליך, געזעסען אויף דער זייט פון די ס.-ר. אין האט דורכאויס געפאדערט, איך זאל אנרופען דעם נאמען. די ריכטער האבען זיך געווענדעט צו מיר מיט אן'ערקלערונג, אזוי זיי בעטען מיך דעם נאמען אנצורופען און אז זיי קענען אין דעם נישט אפזאגען די עס ער'ן.

דעמאלט האב איך געזאגט צו די ריכטער: — אויב אויך איהר האלט פאר נויטיג צו פערלאנגען, וועל איך דעם נאמען אנרופען, נאר איך בעט אייך זעהר! פערלאנגט דאס נישט! פערשטעהט, אז דער דאזיגער נאמען איז, פאר דעם ענין נישט נויטיג. ער וועט אייך גארנישט אויפקלערען.

די ריכטער, און נאך מעהר טשערנאוו און נאטאנסאן האבען מיט נאך א גרעסערען געוויכט געהאלטען זיך ביי זייער פאדערונג. ענדליך האבען סיי די ריכטער, סיי מיינע בעשולדיגער איינשטימיג מיר ערקלערט, אז איך מוז דעם נאמען אנרופען.

— גוט! — האב איך געענטפערט, — איך ערלויב באקאי'ען אנצורופען דעם נאמען פון דער פערזאן, וועלכע איך האב צו איהם געשיקט. ער קען דעם נאמען און אייך אליינען איז ער בעקאנט, אבער ערלויבט מיר נאכאמאל אייך צו בעטען, איהר זאלט דאס נישט טון, דאס וועט נאר אומזיסט פערקאמפליצירען די זאך!

איך האב נאטירליך פערשטאנען, אז נאך די דאזיגע ווערטער מיינע וועלען די ס.-ר.'ען נאך הארטנעקיגער בלייבען ביי זייער פאדערונג. און מיר האט אנגעהויבען צו זידען א האס געגען די דאזיגע באמת ביינאך מענשען — טשערנאוו'ן און נאטאנסאנ'ן, וועלכע האבען אפילו נישט פערבאהאלטען זייער פייזקייט, — און איך האב אימישנע נאך א געוויסע צייט זיך געקוועקעלט.

אבער סוף כל סוף האב איך זיך געווענדעט צו באקאי'ען, וועלכער איז געזעסען און זיך צוגעהערט צו דער גאנצער ווערטער-שלאכט און געזאגט צו איהם:

— נו, וואס זאל מען טון! דאס גערינכט פערלאנגט דורכאויס, עס זאל אנגערופען ווערען דער נאמען פון דער פערזאן, וועלכע איך האב צו אייך געשיקט. איהר קענט די פערזאן, איך ערלויב אייך איהר אנצורופען.

(פארטזעצונג קומט)

וואס א יודישער קינסטלער זעהט אין לאדז.

(א שמועס מיט דעם מאלער פון „אזאזעל" פריץ קליינמאן).

צום ערפאלג פון די לעצטע 2 פראנ רעמען פון „אזאזעל", האט זעהר א סך מיטגעהאלפען און בייגעטראגען דער יונגער, טאלאנטפולער יודישער מאלער פריץ קליינמאן פון לעמבערג, וועלכער האט מיט זיינע פארבענרייכע דעקאראציעס און הערליכע קאסטיומען-פראיעקטען, זיך ערווארבען די אנערקענונג פונ'ם עולם און פון דער קריטיק.

מיר האבען מיט דעם יונגען קינסטלער געהאט א שמועס וועגען זיינע ארבייטען, פלענער און איינדריקען אין לאדז.

— אלס פארטרעטען מאלער און קאריקאטוריסט — זאגט פריץ קליינמאן — ארבייט איך שוין פון מיין פריהסטער יוגענד אן. אבער אלס טעאטער-דעקאראטאר, האב איך אנגעהויבען צו ארבייטען מיט 3 יאהר צוריק אינ'ם לעמבערגער עקספערימענטאלען טעאטער „סטאטאר". דארט האבען אויך געארבייט די מאלער: מאצקיעוויטש (איצט מאלער פון לאדזער שטאטישען טעאטער) און העגריק מונד, א יונגער יודישער קינסטלער. אין „סטאטאר" האב איך געלערנט די טעאטער-פראקטיק, ווייל בילדער-מאלעריי און דעקאראציע ארבייט דאס זענען צוויי באזונדערע זאכען. אונזער'ן שיין פון פראזשעקטארען נעהמען די פארבען אן אנ'אנדער קאליר און דאס מוז מען לערנען פון דער פראקטיק. מיך ציהט שטארק צו מיניאטור-גראטעסקעס, אינסצעניזאציע פון פאלקס-לידער, לעבענס-סצענעס און אלץ פון פאלקלאר. דאס איז אן אויגאויס-שעפליכער קוואל. ארבייטענדיג אין „אזאזעל" האב איך נאך א סך פלענער און דער עיקר: איך וויל איבעדיגנס מעסרייצען דעם „אזאזעל" פון פרעמדע איינפליסען. איך וואלט אויך געוואלט זעהן אין „אזאזעל" א סך יונגע מאלער קרעפטען, וועלכע זאלען מיט זייערע אינדיווידועלע טאלאנטען, העלפען בויען און פער-פילזייטיגען דאס טעאטער.

וועגען זיך? — איך בין אן אנהעגנער פון דרייסטע עקספערימענטען. די לעמבערגער פרעסע האט זיך גוט אפגערופען וועגען מיינע דעקאראציעס צו „הינקעמאן" פון טאלער, אויפגעפיהרט ביי יאנאס טורקאוו. איך גלויב אין דער עקזיסטענץ פון א יודיש מיניאטור-טעאטער.

לאדז האט אויף מיר, אלס מאלער, געמאכט א שטארקען איינדרוק שוין ביים אנקומען מיט'ן צוג: די קוימענס אויפ'ן האריזאנט, די קנוילען רויך, וואס פער-וואנדלען זיך אין גאנצע וואלקענס, ווירקען אויפ'ן פרעמדען ווי דער אנקום קיין לאנדאן, אדער מאנטשעסטער. ס'איז זעהר ריכטיג, וואס מ'רופט לאדז: „פוילישער מאנטשעסטער".

לאדז אלס שטאט, טראגט א גראטעסק-כאראקטער, ס'איז א שטאט פון לויטער עקסטרעמען, ארכיטעקטאניש נישט קא-ארדינירט, נישטא קיין איינהייטליכער כאראקטער. ס'איז א געמיש פון סטי-לען און כאראקטערען. נעבען א הויך הויז, א וואלקען-קראצער, געפינט זיך א קליין, נידריג הילצערן הייזעל, ווי אויף א פערווארפענער פראווינץ.

אויף מיר, אלס קינסטלער, האט לאדז געמאכט אן'איינדרוק, גלייך אין לאדז וואלט נישט געווען קיין מיטעלשטאנד. אדער מ זעהט שוהנע הייזער, אדער — שמוציגע קליינע געביידעלעך. מ'זעהט אבער, אז לאדז האט טעמפעראמענט, פארהאן א גרויס-שטאטישער פערגעהם, ס'ווערט געשאפען.

א שטארקען איינדרוק האבען אויף מיר געמאכט די לאדזער פאבריקען. עפעס זעגען זיי אלע פון רויטע ציגעל, גלייך זיי וואלטען געווען געבויט פון בלוט...

קיין יודישע סטילען האב איך אין לאדז נישט געזעהן. זאל ערלויבט זיין צו זאגען, אז אויך די סינאגאגע און שוהלען האבען נישט דעם יודי-שען סטיל, ווי עס איז אין אנדערע שטעט.

עלי.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

ספרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגיערסקער 17 פון 10—11 און ו.ש. פון 2-3

טעאטער „סקאלא", ציגעל-גאס 18.

גאסטראלען פון די בערימטע ארטיסטען, ליבלינגע פון לאדזער פובליקום

א. פאליאקאוו, ל. ראבינאוויטש, א. אניעלא, ב. באריסאווא.

שבת, 3.30 נאכמ. צו ביליגע פרייזען פון 80 גר. ביז 2,50 זל.

„כינקע-פינקע" אין 4 אקטען פון לאטיינער.

הויפט-ראלען: פינקע-פאליאקאוו; כינקע-באריסאווא; וברי-אל-ראבינאוויטש; דינה'לע-אניעלא.

פרעמיערע! שבת אוונט, 9 אזייגער פרעמיערע!

די מאמע — דערוועלט

לעבענס-בילד מיט געזאנג און טאנץ אין 4 אקטען פון זאלאמאנאווסקי.

די פרעמיערע מוזען זעהען יונג און אלט, טאטעס און מאמעס, ברידער און שוועסטער, גרויס און קליין. — הויפט-ראלען: מ"ר קעז-פאליאקאוו; סאניע-באריסאווא; מרים-אניעלא; דעוו-ראבינאוויטש.

ס'נעמען אנטייל פרויען: אניעלא, באריסאווא, בעזמאן, גאלדשטיין, מאלא-ראוסקא, ארצרמאן. מענער: פאליאקאוו, ראבינאוויטש, האמבורגער, באלבער-סקי, מאלאראווסקי, אייזענבערג, פאלאנסקי, אריעל. אדמינ.: א בעזמאן. ארקעסטער אונטער לייטונג פון ל. זעמאן. — גארדעראבע פריי.

בינהער לייטער: מאכא-אווסקי. בילעטען צו בעקומען אין קאסע.

לעזט אונזער יום-טוב-רעפערטואר אין זונטאג'דיגען אנאנס!

אין פארבערייטונג: „ווען ווייבער שטרייקען"

די מאסקווער ארטיסטן פון „הבימה"

האבען אויך אנערקענט, אז די שענסטע פאטאגראפיעס. פאר-טרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם — ערשטקלאסיגען פאטאגראפישען אטעליער —

„PARISIENNE"

69 פיוטרקאווסקא — 69 בריזשעזשינער 69

צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 1.

פרעזידענט קולידזש וועט פערזענליך בעגריסען א יודישע קאנפערענץ.

וואשינגטאן, (י.ט.א.) פרעזי-דענט קולידזש האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון אינדעפענדענטען ארדען „ברית אברהם".

בעת'ן געשפרעך האט פרעזידענט קולידזש צוגעזאגט פערזענליך צו בע-גריסען די קאנפערענץ פון ארדען, וואס וועט געעפענט ווערען דעם 12-טען יוני אין סאראטאגא ספרינגס.

יודישע סענסאציעס אין וויען.

(ענדע פון דער 3-טע זייט).

שפרונג — פון אנטיסעמיטיזם ביז צו יודישקייט אין משך פון איין וואך צייט! דער יודישער וואס האט אנגעהויבען טאקסען אויך אין מאמעס מוח און דאס הארץ האט אנגעהויבען ציהען כסדר שטארקער און שטארקער צוריק צום יודענטום. דאס זונדל האט דעריקוויטש אין די מאמע האט געשוויגען און מיט איהרע פערבענקטע יודישע אויגען גע-שטיצט דעם יודישען ברען פון בן-יחיד'ל צוריק צום יודענטום! דער קאלטער דעניש'ער טאטע האט אויך לאנג גע-שוויגען, ביז די גאנצע משפחה איז שוויינגענדיגערהייט געקומען צום בע-שלוס: גהען אין דער ווינער יודישער קהילה און אנמעלדען דעם ווידעראייג-טרים אין יודענטום.

און דא איז ארויס די טראגעדיע. די מוטער אלס געבוירענע יודענע קען תיכף אימקעהרען זיך צום יודענטום אן בעזונדערע צערעמאניעס. פאר'ן קינד איז געבראכט געווארען א צייגניש פון א דאקטאר, אז ער איז איצט קראנק און קען דערווייל נישט מיטמאכען די בעקאנטע אפעראציע. זייענדיג שוין א קינד פון א יודישער מאמע, קען מען אויך דאס בן-יחיד'ל טאקע שוין רעכע-נען פאר א יוד און ווארטען מיט דער צערעמאניע אויף א שפעטערער צייט.

בלייבט נאך דער טאטע, וועלכער איז באמת קראנק אויף צוקער און טאר נישט גהען אונטערן מעסער פון מוהל. אויך ער האט פארגעלעגט א דאקטארס צייג-ניש, אבער ער איז א געבוירענער גוי און איהם קען מען אן דער דאזיגער אפעראציע נישט אויפנעמען בבריתו של אברהם אבינו. נו, וואלט ארויסגעקומען א צושפאלטענע פאמיליע פון א קריסט-ליכען טאטע מיט א יודישער מאמע און א יודישען קינד, אדער אז די גאנצע פאמיליע זאל זיך אויסגיי שמד'ן און אומקעהרען זיך צום קריסטענטום.

אם אזוי לויפט די פאמיליע יעדעס-מאל אויפסניי אין דער קולטוס-געמיי-דע בעטען רחמים, מען זאל געפינען עפעס א מיטעל, ניי זאלען אלע דריי זיך קענען פעראייניגען לויט'ן יודישען דת אין דאס ראבינאט קען זיך דערוויל מיט דער דאזיגער טראגעדיע קיין עצה נישט געבען.

דער בן-יחיד'ל איז שוין לאנג נישט קיין אנטיסעמיט, אבער די פאמיליע איז שוין אזוי טיף אריינגעדרונגען אין יודישקייט, אז קיין וועג אויף צוריק איז נישטא מער פאר איהר. ווען עס איז בעשערט אן'אומגליק, קומט עס דורכ'ן קומען. דאס מאל איז עס געווען אנ'-גנס ספעטישער קומען...

מ. א. טענענבאום.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(ראמאן).

(38

אויפ'ן צווייטען טאג האט מען לצוונטאל'ן געבראכט צו קבר ישראל.

קורט איז אוועקגעפאהרען צוריק קיין לעמבערג, איבער-געבענדיג די אויפזיכט איבער דעם הויז, פערעלע'ן.

פאר'ן אוועקפאהרען נאך האט ער פערזיכערט יהודית'ן, אז ער גלויבט לחלוטין נישט אין לוריע'ס שולד, און נאגעבען איהר צו פערשטעהן, אז דא האט אודאי פאסירט עפיס א מיס-פערשטענדניש. נאטירליך — האט ער צוגעגעבען — וועט אלץ סוף כל סוף ווערען אויפגעקלעהרט...

— ניין! — האט אויסגערופען יהודית מיט אויגען, אין וועלכע עס האט געגלאנצט ווילדע ענערגיע — מיין טאטער קען נישט זיין שולדיג, קען נישט זיין קיין מערדער!.. אויב די גע-רעכטיגקייט וועט נישט ענדעקען דעם ריכטיגען רוצח, וועל איך אליין איהם ענטדעקען! איך!..

— דו, אידע'לע?

— איך! — האט זי איבערגע'חזר'ט מיט קראפט.

— אפשר האסטו אויף עמיצען א פערדאכט?.. זאג מיר אויב אזוי... געטרוי מיר... איך שווער דיר...

— ניין, קורט! איך בין דערווייל קיינעם נישט חושד, און איך מיין, אז מען וועט מיין ארימען טאטער בקרוב ארויסלאזען. אבער... אויב מ'וואלט איהם פערהאלטען אין דער תפיסה, וועל איך אנהויבען צו זוכען דעם פערברעכער... און איך וועל איהם געפי-נען! איך מוז איהם געפינען! א, דאן וועל איך זיך פאר איין מאל נוקם זיין סיי פאר דיין טאטער, סיי פאר מיינעם...

פאמעליך זענען געגאנגען די טעג.

די גערעכטיגקייט האט נישט ארויסגעלאזט איהר רויב. די סמנים זענען געווען נישט צום אפלייקענען. לוריע איז נישט געווען בכוח זיך צום פערטיידיגען.

דער סוף איז געווען — ווי מיר ווייסען עס פון פריהער — אז מען האט איהם איבערגעגעבען צו א געריכט פון גע-שוואוירענע.

מיר ווייסען אויך, אז ער איז פערמורטיילט געווארען צו טויט-שטראף...

דער קאסאציע-טריבונאל האט אפגעווארפען זיין בקשה וועגען בעגנעדיגונג.

דאס זעלבע איז אויך געווען מיט דער ווענדונג אויף דעם קייזערליכען נאמען.

עס איז אנגעקומען די פאטאלע נאכט, בעת וועלכער מ'האט געזאלט אויספיהרען דעם אורטייל.

דורך א מורא'דיגער אירא'ניע פונ'ם גורל איז קארל דריי-וויק אויסגעקליבען געווארען נישט אלס מיטגליד פון די גע-שוואוירענע ריכטער, נאר אלס זייער פארזיצער.

בעת דער פיינליכער פראצעס איז פארגעקומען, האט קארל די גאנצע צייט געפיהלט אויף זיך לוריע'ס תחנונים'דיגען בליק, וואס האט, דאכט זיך, גערעדט ווערטער:

— ראטעווע מיך, ווייל אין דיר ווענדעט זיך דאך אלץ! ראטעווע מיך — איך בין דאך גאט די נשמה שולדיג!

יהודית איז אויפ'ן פראצעס נישט געווען, ווייל לוריע'ס ווייב, מערי, האט זיך פאר עגמת נפש אוועקגעלעגט קראנק-אזוי מסוכן-קראנק, אז יהודית האט א רגע נישט געקאנט פון איהר אפטרעטען.

איבריגענס, האט יהודית געהאט שטארק אמונה אין דעם ריכטיגען אינסטינקט פון דער גערעכטיגקייט, און ווי בכלל אלע ארומיגע אין שטאט האט זי געהאפט, אז דער טעות וועט אויפגע-קלערט ווערען, און לוריע וועט ארויס פריי.

ווען ס'איז אנגעקומען די ידיעה פון לעמבערג, אז מ'האט איהם פער'משפט צום טויט, זענען אלע געווען, ווי צוטומעלט און זיך די אייגענע אויערען נישט געגלויבט, וואס זיי הערען.

יהודית האט זיך מיט אלע כוחות בעמיהט נישט צו פער-לירען דאס גלייכגעוויכט. די ברעמען האבען זיך איהר צוזאמענ-געצויגען, און די אויגען זענען פינסטער געווארען. זי האט זיך פון שטענדיג אן אויסגעצייכענט מיט איהר ענטשלאסענהייט און איבערלעגענקייט, און איצט איז עס, ביי דעם שרעקליכען אומ-גליק, וואס ס'האט איהר געטראפען, שטארק צוניץ געקומען.

מיין ענטשלאסענהייט, מיין שטארקער כאראקטער מוז איצט קומען צום אויסדרוק! — האט זי צו זיך גע'טענה'ט! איך מוז ראטעווען מיין פאטער, וועלכער געהט בעצאהלען מיט זיין לע-בען, פאר א פרעמדענס פערברעכען! אבער ווער איז עס יענער, דער פרעמדער?! עס איז דא אויף דער וועלט א מענש, וואס האט דער'הרג'עט און בע'גנב'עט מיין חתנ'ס פאטער — אבער קיינער קען איהם נישט... ס'וועט איהם גארנישט שאטען... קיי-נער איז איהם נישט חושד! וואו איז ער? וואו בעהאלט ער זיך? צי וואוינט ער טאקי אין בראד? עס קען געמאלט זיין, אז איך בעגעגען זיך מיט איהם, אז איך רעד מיט איהם... פונוואנען זאל איך עס דערגעהן?.. ווער וועט עס מיר פערראטען? א, ווען נישט מיין אפוטרופוס, לוריע, ווען נישט ער, מיין טייערער צווייטער פאטער — ווער ווייסט, וואס עס וואלט שוין איצט פון מיר געווען! ווער קען וויסען, וואו מיין נעביין וואלט אהינגע-קומען? איהם, נאר איהם האב איך צו פערדאנקען מיין אייגענ-ליך גליקליך לעבען! און איצט האב איך די געלעגענהייט איהם אפצודאנקען פאר אלדאס גוטע, וואס איך האב אין מיינע יונגע יאהרען אדורכגעמאכט... הכלל, איך וועל נישט איינרוהען, ביז'כל איך וועל איהם אפראטעווען! איך וועל נישט נקמה נעהמען פאר קורט'ס פאטער!

דאס בעוואוסטזיין אבער, אז דער אורטייל איז שוין ארויסגעטראגען, און אז פון דעם משפט ביז צו דער שטראף איז א קורצער מהלך פון צייט האט זי אונגעהויער בעפייניגט.

— אפשר איז שוין צו שפעט? צי וועל איך נאך בעווי-זען? — האט זי פלוצים ארומגענומען א פערצווייפעלטער גע-דאנק.

אבער וואס אייגענטליך, האט זי בעטראכט אונטערצונעה-מען? צי האט זי געוואלט פאדערען מ'זאל פערפיהרען א נייע אויספארשונג? וואס פאר א פנים וואלט געהאט איהר פאדערונג, מ'שטיינסגעזאגט? זי האט געזעהן פאר זיך אונגעהויערע גרויסע מניעות, און זי — זי איז דאך אזא קליינע, אזא שוואכע...

(פארטזעצונג קומט).

רעמשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט **„SALUS"**

גלובנא 41 טעל. 46-65. איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אָוונט, זונטאָג - פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אוירען האַלז און נאָז-קראַנקהייטען	פון 11 - 12
ד"ר לאַנדאַו	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 - 2 און פון 5 - 7
ד"ר דינענזאָהן	קינדער-קראַנקהייטען	פון 11-12 און 4.30-6
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1-2 און פון 6.30-7.30
. שמערלאָווסקי	פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע	2.30 - 3.30, 5.30-6.30, זונטאָג פון 12-1
„ זילבערשטראָם	ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.	פון 11.30-1 און 7-8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען קראַנקהייטען	פון 10.30-12.30
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 11-12 און פון 3-5
צאָהן-אַרצט פרוי לאַנדקאָף . סט. נעלבערג	צאָהן-און מויל-קראַנקהייטען	9.30-12 און פון 4-7, 12-2 און פון 7-8

אָפּאַמרונגען, אַפּעראַציעס, איינשפריצונגען, פּאָקען-שטעלען. אַלעריי אַנאַליזען, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז"וו) דורכלייכטונגען און רענטגען-אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. נעבורטס-הילף בעראַטונגען פאַר מוטערס. קינסטליכע ציין, קאַראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאָמבען א. אַז. וו. ספּעצ. קורסן פאַר שטאַמלער. חידושען אין שטאָדט.
שוק-אים איינגאַנג נעבען שקאַרלאַטין. 31

צו אַלע, וועלכע עסען!

ס'איז נישט פאַראַן קיין מענשען, וועלכע זאָל נישט גערן האָבען קיין שווייצער-קעז, הערינג, סאַלאַמקע א. א. וו. ווי אויך שאַרפע געטראַנקען. ליידער, מוזען די מענשען רעזיגנירען פון מערגע גענען צו עסען די דערמאָהנטע מאכלים צוליב דעם נישט אָנגענעהמען ריח, וועלכע בלייבט זיך פון'ם מויל נאָכ'ן עסען. אַלע מאכלים בכלל, אָהן אויסנאַהם, לאָזען איבער דעם קאָנסומענט, צוליב'ן זיין פוילען און צופאַלענקייט, ברעקלעך עסען צווישען די ציינער, וועלכע גיבען אַרויס דעמזעלבען אומאָנגענעהמען ריח, הנם פיל קלענער.

דאָס איינציגע מיטעל, וועלכעס בעזייטיגט דעם שלעכטען געשמאַק און ריח פון מויל איז

FERMENTINA

מיט וועלכען מ'דאַרף שווענקען דאָס מויל נאָך יעדען עסען.

„פערמענטינא" קאָנסערווירט די ציינער, פערשטאַרקט די יאַסלעס, בעזייטיגט דעם שלעכטען ריח פון מויל און מאַכט אָנגענעהם דעם אָטעם.

הויפּט-סקלאַד אויף פוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּאַרפומעריע-געשעפטען. פּרייז 2.75 זל. פאַר שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד אויף פוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פּאַראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאַהמע. 1819

היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף איגענער רעכנונג ווערט געזוכט.

מעבעל

שלאָפצימער
מערכען-צימער
ווי אויך פערשידענע
קליינע לוקסוס-
עמפּפעהלט די בעקאַנטע מעכאַנישע טישלעריי פון

שפּמאַי עט קאָמפּ. וולסקאַרניא 64, אין הויף.

Miejski Kinematograf Światowy
Wodny Rynek.

היינט איז פאָלגענדע מען!

Pat i Patachon

אַלס דרעמירער פון וועלף
הויפּטראָלען פון נעלער. הויפּטראָלען פון יעלעכסער.

שוינט אייער געלד!

און קויפט

שירמס און שטעקענס

גור אין דער שירם-ווערקשטעל פון

ס. פיינענבוים,

נאַרוטאָוויטש 19 (דזשעלנא)

ווייל אַהער קענט דאַרט קויפען מיט **25%** ביליגער ווי אַנדערשוואו. בעסטע אויספיהרונג. ס'ווערט אָנגענומען אַלע רעפּאַראַטורען ווי אויך איבערציהען.

צום 15-יאָהריגע יאָהרצייט פון ר' אליהו חיים מייזעל זצ"ל איז ערשינען דאָס אינטערעסאַנטע בוך

זכרונות

דאָס בוך ענטהאַלט העכער 300 זייטען מיט אַ קאַבינעט-בילד. פּרייז 6 זלאָטעס. פאַר די לעזער פון „נייעם פאָלקסבלאַט", וואָס וועלען ברענגען דעם דאָזיגען אַנאָנס ביז דעם 15-טען יוני, קאָסט נאָר 4 זלאָטעס.

צו בעקומען ביי **א.מ. גרובשטיין**,
וולסקאַרניא 54, פּאַרטער, 1. שט פון 5 - 8 אָוונט.

סטאַרשע פאַננע
אין גוטע פאַדרענטשענעס
וועט זיך זאָגאַרען ועוואַט פאַר
גוטעס בעהאַלט ביי
שפּ רא, פּעטריקאָווער 14
(נעוועלב פון קאַפּעלושען)

Dr. med

BRAUN

באַלוטניאָווא 28
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

Dr. H. WOŁKOWYSKI

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלנ.19)
טעלעפאָן 19-94.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 5—8 אָוונד, פרויען פון 4—5. ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
603

הייפעדאַגאָגישע
קור-סען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, סוויטשטימהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען - אַרצט.
עלעקטריזאַציעס,
ליכטהיילמעטאָדען.
CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89
עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד

Dr. ADAM

GROSGŁIK

Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 און אָוונד.

רעמשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען!

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען-קר.	3—4
ד"ר הערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	9½—12, 4—5
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטס קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאָם	אויגען-קראַנקהייטען	12.30—3
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה	1 —
ד"ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס הילף	3—4

פּלאָמבירען, שפּריצען די-שטערונגען, ווי שטאַמלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג. אַנאַליזען, קאָנסולטאַציע, עלעקטראָטעראַפּיע, אָפּעראַציעס. אויך בעראַטונג — היגיענע און שפּאָרט. — און לאַבאָראַטאָריע פּראָבען אונטערזוכען אַלע סאָרט אַנאַליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2120
אימפונגען נעגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט
מיט נייעסטען אָפּ.

ד"ר ווילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נ"מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	3—7

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּלאָמבען א. וו. א.
די לעמשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

וחיה כי ישארך בנך מחר לאמר מה זאת?
פאַראָואָס לויפט יעדער אין ביגראַ פּיעטריקאָווער 17?
ואמרת אליו, זאָלסטו אים זאָגען:
— אַז אין דעם ביגראַ —

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, האָט מ'האָט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אויסטייל, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעמער און קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אויסאַנד ראַזעטאַטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוועניעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלע,
פּעטריקאָווער 17, זאַכאַדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

ראַנטיסט און צאָהנטעכניקער

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד.
פּרייזען ביליג! פּערזענלעך און רעעל

רעמשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַטאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	10-11 1-2, 6½ - 7½
ד"ר רוזשאַנסקי	הויט-און געשלעכטס-קר.	10—11, 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאַראַק	אויגען-קראַנקהייטען	1-2
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ראָזענטאַל	קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר. פּאַפּירני	פרויען-און געבורטס-הילף	11-1½ 5-6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4 5 ווג,1-2
ד"ר וויינבערג	אינערע, הערץ לונגען-קר.	11-1 ½-8
ד"ר טומפעל	רענטגען	2-12 4-6
א. בראַדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזען	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קראָנען, טשטשען, א. א. ו. ביי דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען מיט קוואַרץ (פּאַרך) מיט רענטגען-בעשטראַהלען, סאַר בעשטראַהלונג און דורכליכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.
אימפונגען נעגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חידוש אין דער שטאָדט.

מוטערס!

פערלאַנגט אין די אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעטשנעס דעם היגיענישען פּודער פאַר קינדער

„Puder Dzidzi"

(מיט'ן העהנדעל) 7571

וועלכער דערהאַלט דעם קינד'ס קערפּער אין געזונדהייט און ריינקייט.
אַ שאַכטעל 60 גראָשען.

מעבעל

אין קויף און פערקויף
דיוואַנעס, פעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאָפעס, יאַרען א. ז. וו. און צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזשעלנא)

און מעבעל-געוועלב, (פּיעטראָקאָ-וואָלינג שטשעפּאַנסקע 29) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פאַר'ן געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1383

אַנאָנסען - פּרייזן: פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פּריוואַט 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּריוואַט 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויבער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.
פאַר: אַ מילימעטער - שורה.

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פערענטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און בייגאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.